

د افغانستان اسلامي جمهوریت
د عدلیې وزارت

سرمېچنیک

فوق العاده کڼه

- د دولت د قضایا و قانون په
- تعدیل و ایزاد دربرخی
- ځینو مادو کې تعدیل او ایزاد
- ازمواد قانون قضایای دولت
- د حقوقو د تحصیل د ډول قانون
- قانون طرز تحصیل حقوق

تاریخ نشر: (۳۱) سنبله سال ۱۳۹۷ هـ. ش
نمبر مسلسل: (۱۳۰۹)

د خپريدونې په: د ۱۳۹۷ هـ. ش کال د وري د مياشتې (۳۱)
پرله پسې نمبر: (۱۳۰۹)

Download from: aghalibrary.com

د امتياز خاوند: د عدليې وزارت

مسئول چلوونکي: قانونمل محمدرحيم "دقيق"

۰۷۰۰۵۸۷۴۵۷

د دفتر تيلفون: ۰۲۰۲۳۱۴۲۹۸

مرستيال: نورعلم ۰۷۰۰۱۴۷۱۷۸

مهتم: محمد جان ۰۷۴۷۶۲۷۹۳۰

وب سايت: www.moj.gov.af

قيمت اين شماره (به اساس قرارداد): (۲۴, ۰۸) افغانی

تيراژ چاپ: (۳۰۰۰) جلد

تعداد صفحات به شمول پشتي: (۸۶) صفحه

مطبعه: بهير

آدرس: وزارت عدليه، رياست نشرات و ارتباط عامه، سرک (۱۵) وزير محمد اکبر خان (شيرپور)، کابل

فرمان

رئيس جمهوري اسلامي افغانستان
در مورد توشيح تعديل و
ايزاد برخي از مواد قانون
قضايای دولت

شماره: (۳۱۰)

تاريخ: ۱۳۹۷/۶/۱۴

ماده اول:

به تاسی از حکم جزء ۱۶ ماده شصت و چهارم و با رعایت ماده هفتاد و نهم قانون اساسی افغانستان، تعديل و ايزاد برخي از مواد قانون قضايای دولت منتشره جريده رسمي شماره (۱۱۱۵) سال ۱۳۹۲ را که به اساس مصوبه شماره (۹) مؤرخ ۱۳۹۷/۶/۱۲ کابينه جمهوري اسلامي افغانستان به داخل (۴) ماده تصويب گردیده است، توشيح می دارم.

ماده دوم:

وزير عدليه و وزير دولت در امور پارلمانی مؤظف اند، اين فرمان

د دولت د قضاياوو د قانون د ځينو
مادو د تعديل او ايزاد د توشيح په
هکله د افغانستان اسلامي
جمهوريت د رئيس

فرمان

گڼه: (۳۱۰)

نېټه: ۱۳۹۷/۶/۱۴

لومړۍ ماده:

د افغانستان د اساسي قانون د څلور شپيتمې مادې د ۱۶ جزء د حکم له مخې او د نهه اويايمې مادې په رعايتولو سره د ۱۳۹۲ کال په (۱۱۱۵) گڼه رسمي جريده کې خپور شوی د دولت د قضاياوو د قانون د ځينو مادو تعديل او ايزاد چې د افغانستان اسلامي جمهوريت د کابينې د ۱۳۹۷/۶/۱۲ نېټې د (۹) گڼه مصوبې له مخې د (۴) مادو په دننه کې تصويب شوي دي، توشيح کوم.

دوه يمه ماده:

د عدليې وزير او په پارلماني چارو کې د دولت وزير مؤظف دي، دغه فرمان

او د دولت د قضاواوو د قانون د ځينو مادو تعديل او ايزاد د ملي شورې د لومړنۍ غونډې د انعقاد له نېټې څخه د (۳۰) ورځو په ترڅ کې هغې شورې ته وړاندې کړي.

درېمه ماده:

دغه فرمان د توشیح له نېټې څخه نافذ او د افغانستان اسلامي جمهوریت د کابینې له مصوبې او نوموړي قانون د ځينو مادو له تعديل او ايزاد سره يو ځای دې په رسمي جریده کې خپور شي.

محمد اشرف غني

د افغانستان اسلامي جمهوریت رئیس

و تعديل و ايزاد برخی از مواد قانون قضایای دولت را در خلال (۳۰) روز از تاریخ انعقاد نخستین جلسه شورای ملی به آن شورای تقدیم نمایند.

ماده سوم:

این فرمان از تاریخ توشیح نافذ و همراه با مصوبه کابینه جمهوری اسلامی افغانستان و تعديل و ايزاد برخی از مواد قانون متذکره در جریده رسمی نشر گردد.

محمد اشرف غني

رئیس جمهوری اسلامی افغانستان

د دولت د قضاياوو د قانون د ځينو
مادو د تعديل او ايزاد د طرحې په
هکله د افغانستان اسلامي
جمهوريت د کابينې
مصوبه

گڼه: (۹)

نېټه: ۱۳۹۷/۶/۱۲

د افغانستان اسلامي جمهوريت کابينې
د افغانستان د اساسي قانون
د نهه اوياميې مادې د حکم له مخې
د خپلې ۱۳۹۷/۶/۱۲ نېټې په غونډه
کې د ۱۳۹۲ کال په (۱۱۱۵) گڼه
رسمي جريده کې خپور شوی د دولت
د قضاياوو د قانون د ځينو مادو
د تعديل او ايزاد طرحه د (۴) مادو په
ترڅ کې د تقنيني فرمان په توگه
تصويب کړه.

محمد اشرف غني

د افغانستان اسلامي جمهوريت رئيس

مصوبه

کابينه جمهوري اسلامي افغانستان
درمورد طرح تعديل و ايزاد
برخي از مواد قانون
قضايای دولت

شماره: (۹)

تاريخ: ۱۳۹۷/۶/۱۲

کابينه جمهوري اسلامي افغانستان به
تأسی از حکم ماده هفتاد و نهم قانون
اساسی افغانستان، در جلسه مؤرخ
۱۳۹۷/۶/۱۲ خویش، طرح
تعديل و ايزاد برخی از مواد
قانون قضايای دولت منتشره
جريده رسمی شماره (۱۱۱۵)
سال ۱۳۹۲ را طی (۴) ماده
به حيث فرمان تقينی تصويب
نمود.

محمد اشرف غني

رئيس جمهوري اسلامي افغانستان

د دولت د قضاياوو قانون په

خينو مادو کې تعديل او ايزاد

لومړۍ ماده:

د ۱۳۹۲ کال په (۱۱۱۵) گڼه رسمي جریده کې خپور شوی د دولت د قضاياوو قانون د اوومې مادې ۹ او ۱۱ جزونه، د اتمې مادې (۵) فقره، د نولسمې مادې (۴) فقره، يودېرشمه ماده، د دوه دېرشمې مادې (۱) فقره او درې دېرشمه او اته دېرشمه ماده دې په لاندې ډول تعديل شي:

۱- د اوومې مادې ۹ او ۱۱

جزونه:

۹- د هغو اشخاصو جلب او احضارول چې عامه ملکیت او شتمني يې تر تصرف او تعرض لاندې راوستلې وي او هغه اشخاص چې تر شخړې لاندې قضيې کې معلومات او سندونه په لاس کې لري.

۱۱- د قضايايي غونډې د جوړېدو

د نېټې په يادونې سره په ليکلي ډول

د دولتي ادارې د استازي د گډون په

تعديل و ايزاد در برخی از مواد

قانون قضاياي دولت

ماده اول:

اجزای ۹ و ۱۱ ماده هفتم، فقره (۵) ماده هشتم، فقره (۴) ماده نهم، ماده سی و یکم، فقره (۱) ماده سی و دوم و مواد سی و سوم و سی و هشتم قانون قضاياي دولت منتشره جریده رسمي شماره (۱۱۱۵) سال ۱۳۹۲ ذیلاً تعديل گردد:

۱- اجزای ۹ و ۱۱ ماده

هفتم:

۹- جلب و احضار اشخاص ايکه ملکیت و دارايی عامه را تحت تصرف و تعرض قرار داده و اشخاص ايکه در قضيه مورد منازعه معلومات و اسناد به دست دارند.

۱۱- اطلاع به اداره دولتي

در مورد ارجاع قضيه

مربوط به محکمه، غرض

غرض محكمي ته د اړوندي قضیې د ارجاع په هکله، دولتي ادارې ته خبر ورکول.

۲- د اتمې مادې (۵) فقره:

(۵) که چېرې حقيقي يا حکمي شخص، ددې مادې په (۴) فقره کې د درج شوي ميعاد په ترڅ کې، اړوند سندونه وړاندې نه کړای شي، په دې صورت کې دولت د ملک مالک ګڼل کېږي او د قضایاوو اداره دملکیت دپرتله راستنېدو قرار د اړوندي دولتي ادارې ته صادر او د تطبيق او تنفيذ لپاره يې د عدلې وزارت د حقوقو ادارې ته استوي او شخص د غاصب په توګه څارنوالۍ ته معرفي کېږي.

۳- د نولسمې مادې (۴) فقره:

(۴) ددې مادې د (۱) فقرې په درج شوي حالت کې مدعي عليه مکلف دی، د خبر په ترلاسه کولو سره، خپل واکمن استازی له اړوندو سندونو، معلوماتو، دلایلو او مدارکو سره په لیکلي ډول د (۷) کاري ورځو مودې

اشتراک نماینده آن طور کتبی با ذکر تاریخ تدویر جلسه قضایی.

۲- فقره (۵) ماده هشتم:

(۵) هرگاه شخص حقيقي يا حکمي در خلال ميعاد مندرج فقره (۴) اين ماده، اسناد مربوط را ارايه کرده نتواند، در اين صورت دولت مالک ملک محسوب شده و اداره قضایای دولت قرار استرداد ملکیت را به اداره دولتي ذيربط صادر و جهت تطبيق و تنفيذ به اداره حقوق وزارت عدليه ارسال می نماید و شخص به حيث غاصب به څارنوالی معرفی می گردد.

۳- فقره (۴) ماده نهم:

(۴) در حالت مندرج فقره (۱) اين ماده مدعي عليه مکلف است، با وصول اطلاع، نماینده با صلاحیت خویش را همراه با اسناد، معلومات، دلایل و مدارک مربوط در خلال مدت (۷) روز کاری طور کتبی به اداره

قضايای دولت معرفی و اعزام
نماید.

۴- ماده سی و یکم:

قرار های صادره مندرج این فصل
حاوی مطالب ذیل می باشد:

۱- داشتن نمبر مسلسل.

۲- تاریخ و محل صدور.

۳- شهرت نمایندگان ادارات
ذیربط و اشخاص ثالث
عندالاشتراک.

۴- موضوع مورد منازعه.

۵- دلایل مصالحه یا منازعه.

۶- درج قناعت و عدم قناعت طرفین
در کتاب ثبت.

۷- مدت اجراء.

۸- سایر مطالبی که ذکر آن در قرار
ضروری تشخیص گردد.

۵- فقره (۱) ماده سی و دوم:

(۱) هر گاه طرفین منازعه به قرار
صادر مندرج ماده سی ام این قانون
قناعت نداشته باشند، می توانند در
خلال مدت سی روز بعد از

په ترخ کې د دولت قضایاوو ادارې ته
معرفي او واستوي.

۴- یودپرشمه ماده:

په دې فصل کې درج صادر شوي
قرارونه د لاندې مطالبو لرونکي دي:

۱- د پرله پسې شمېرې لرل.

۲- د صادرېدو نېټه او ځای.

۳- د اشتراک په وخت کې د اړوندو
ادارو د استازو او ثالثو اشخاصو
شهرت.

۴- تر شخړې لاندې موضوع.

۵- د مصالحې یا شخړې دلایل.

۶- د ثبت په کتاب کې د اړخونو د
قناعت او نه قناعت درجول.

۷- د اجراء موده.

۸- نور هغه مطالب چې په قرارونو کې
د هغو یادول اړین تشخیص شي.

۵- د دوه دېرشمې مادې (۱) فقره:

(۱) که چېرې د شخړې اړخونه ددې
قانون په دېرشمه ماده کې درج پر صادر
شوي قرار باندې قناعت ونلري، کولای
شي د قرار له ترلاسه کولوڅخه وروسته

د دېرشو ورځو مودې په ترڅ کې، جمهور رئیس ته په لیکلي توګه خپل اعتراض وړاندې کړي.

۶- دري دېرشمه ماده:

(۱) د دولت د قضایاوو اداره مکلفه ده، د واکمنې محکمې وروستنی او قطعي حکم او خپل قرار د (۱۰) ورځو مودې په ترڅ کې د تطبیق او تنفیذ لپاره د عدلیې وزارت د حقوقو ادارې ته واستوي او ابلاغ کړي.

(۲) د عدلیې وزارت د حقوقو اداره مکلفه ده ددې مادې په (۱) فقره کې درج د واکمنې محکمې وروستنی او قطعي حکم او قرار له رارسېدو څخه وروسته د دېرشو ورځو د مودې په ترڅ کې تطبیق او د هغه له تطبیق څخه د دولت د قضایاوو ادارې او اړوندو مراجعو ته ډاډ ورکړي.

۷- اته دېرشمه ماده:

(۱) هغه شخص د دولت د قضایاوو په اداره کې د رئیس په توګه مقررېدی شي چې د ملکي خدمتونو د کارکوونکو په

دریافت قرار، طور کتبی اعتراض خویش را به رئیس جمهور ارایه نمایند.

۶- ماده سی و سوم:

(۱) اداره قضایای دولت مکلف است، حکم نهایی و قطعی محکمه ذیصلاح و قرار خویش را جهت تطبیق و تنفیذ در خلال مدت (۱۰) روز به اداره حقوق وزارت عدلیه ارسال و ابلاغ نماید.

(۲) اداره حقوق وزارت عدلیه مکلف است حکم نهایی و قطعی محکمه ذیصلاح و قرار مندرج فقره (۱) این ماده را بعد از مواصلت طی مدت سی روز مطابق احکام قانون تطبیق و از تطبیق آن به اداره قضایای دولت و مراجع ذیربط اطمینان دهد.

۷- ماده سی و هشتم:

(۱) شخصی به حیث رئیس در اداره قضایای دولت مقرر شده می تواند که علاوه بر شرایط مندرج قانون کارکنان

خدمات ملکی واجد شرایط ذیل نیز
باشد:

۱- داشتن حد اقل سند تحصیلی
ماستری در رشته های حقوق یا
شرعیات و یا بالا تر از آن از داخل و یا
خارج کشور.

۲- داشتن حد اقل چهار سال
تجربه کاری در مراجع عدلی و
قضایی.

۳- توانایی رهبری و مدیریت
بخش های مربوط.

۴- عدم حرمان از حقوق مدنی یا
محکومیت به جرایم فساد اداری
عمدی یا ارتکاب جنحه یا جنایت
عمدی.

۵- عدم عضویت در حزب
سیاسی.

۶- سایر شرایط که غرض احراز بست
تعیین می گردد.

(۲) شخصی به حیث آمر
در اداره قضایای دولت مقرر شده
می تواند که علاوه بر شرایط
مندرج قانون کارکنان خدمات ملکی و

قانون کې د درج شوو شرطونو سرېږه
د لاندې شرطونو لرونکی هم وي:

۱- د حقوقو یا شرعیاتو په رشتو کې
لېترلېره د ماستری او یا د هېواد دننه او
یا له بهر څخه د هغه څخه د لوړ
تحصیلي سند درلودل.

۲- په عدلي او قضایي مراجعو کې
لېترلېره د څلورو کلونو کاري تجربې
لرل.

۳- د اړوندو برخو د رهبری او
مدیریت توانمنې.

۴- له مدني حقوقو څخه نه حرمان او
په عمدي اداري فساد یا د عمدي
جنحه یا جنایت په ارتکاب نه
محکومیت.

۵- په سیاسي گوند کې د غړیتوب
نرل.

۶- نور هغه شرطونه چې د بست د
احراز په غرض تعیینېږي.

(۲) هغه شخص د دولت د قضایاوو په
اداره کې د آمر په توگه مقررېدلای شي
چې د ملکي خدمتونو د کارکوونکو په
قانون کې د درج شوو شرطونو او

لږترلږه د حقوقو يا شرعياتو له پوهنځيو څخه د لېسانس د تحصيلي سند د لرلو سربېره، په عدلي او قضايي مراجعو کې لږترلږه د دريو کلونو کاري تجربې لرونکي وي او د دې مادې د (۱) فقرې په ۳، ۴، ۵ او ۶ جزونو کې درج شوي نور شرطونو لرونکي وي.

(۳) هغه شخص د دولت د قضايانو په اداره کې د مسلکي غړي په توگه مقرر بدلای شي چې د ملکي خدمتونو د کارکوونکو په قانون کې د درج شوو شرطونو او لږترلږه د حقوقو يا شرعياتو له پوهنځيو څخه د لېسانس د سند د لرلو سربېره د دې مادې د (۱) فقرې د ۴، ۵ او ۶ جزونو د شرطونو لرونکي هم وي.

دوه يمه ماده:

لاندې متن دې د دولت د قضايانو د قانون په لسمه ماده کې د (۳) فقرې په توگه ايزاد شي:

(۳) د هغه شخص او يا اشخاصو جلبول او احضارول په داسې احوالو

داستن حد اقل سند تحصيلي ليسانس از پوهنځي های حقوق يا شرعيات، حد اقل دارای سه سال تجربه کاری در مراجع عدلي و قضايي و واجد سایر شرایط مندرج اجزای ۳، ۴، ۵ و ۶ فقره (۱) این ماده باشد.

(۳) شخصی به حیث عضو مسلکی در اداره قضایای دولت مقرر شده می تواند که علاوه بر شرایط مندرج قانون کارکنان خدمات ملکی و داشتن حد اقل سند تحصيلي ليسانس از پوهنځي های حقوق يا شرعيات و واجد شرایط مندرج اجزای ۴، ۵ و ۶ فقره (۱) این ماده نیز باشد.

ماده دوم:

متن ذیل به حیث فقره (۳) در ماده دهم قانون قضایای دولت ايزاد گردد:

(۳) جلب و احضار شخص و يا اشخاص در احوالی که ملکیت دولت

کې چې د دولت ملکیت یې تر تعرض لاندې راوستلی وي او یا دولتي ملکیتونه د حقيقي يا حکمي اشخاصو تر تصرف لاندې وي، دپوليسو په واسطه د دولت د قضایاوو د ادارې لخوا صورت مومي او د مؤظف پوليس د نه همکارۍ په صورت کې، د دولت د قضایاوو اداره، موضوع د اړوند پوليس لوړو چارواکو ته خبر ورکوي او د هغه شخص او یا اشخاصو د جلبولو او احضارولو غوښتنه کوي.

درېمه ماده:

نهه دېرشمه، څلوېښتمه، يوڅلوېښتمه، دوه څلوېښتمه، دري څلوېښتمه او څلورڅلوېښتمې مادې دې په لاندې ډول ايزاد او نهه دېرشمه ماده دې په (پنځه څلوېښتمې) مادې تعديل شي.

د حقوقو د ستاژ برنامې جوړول

نهه دېرشمه ماده:

د عدليې وزارت مکلف دی د دولت د قضایاوو د ادارو د رئیسانو، آمرینو او د مسلکي غړو د مسلکي پوهې د کچې د

را مورد تعرض قرار داده و یا به نحوی ملکیت های دولتي تحت تصرف اشخاص حقيقي يا حکمي باشد، از طرف اداره قضایای دولت توسط پوليس صورت می گیرد. در صورت عدم همکارۍ پوليس مؤظف، اداره قضایای دولت موضوع را رسماً به مقامات مافوق پوليس مربوط خبر داده و جلب و احضار شخص یا اشخاصی را تقاضا می نماید.

ماده سوم:

مواد سی و نهم، چهلم، چهل و یکم، چهل و دوم، چهل و سوم و چهل و چهارم در قانون قضایای دولت ذیلاً ايزاد و ماده سی و نهم آن به ماده (چهل و پنجم) تعديل گردد.

تدوير برنامه ستاژ حقوق

ماده سی و نهم:

وزارت عدلیه مکلف است به منظور بلند بردن سطح دانش مسلکي روساء، آمرین و اعضای مسلکي ادارات

لوړولو په منظور له اړوندې کړنلارې سره سم د خدمت دننه (داخل خدمت) د حقوقي ستاژ برنامې جوړې کړي.

د حقوقي ستاژ د فراغت سند

وړاندې کول

څلورېننتمه ماده:

هغه د شرايطو لرونکي اشخاص چې د دولت د قضايو او په ادارې کې د مسلکي غړي د بست د احراز غوښتونکي وي، د اته دېرشمې مادې په (۴) فقره کې د درج شوو شرطونو سرېره د حقوقي ستاژ له کورس څخه يا د هغه معادل د فراغت د سند په وړاندې کولو هم مکلف دي.

د امتيازي معاش ورکړه

يوڅلورېننتمه ماده:

(۱) د دولت د قضايو او ادارې رئيس، آمرين او مسلکي غړي پر مياشتني معاش سرېره د اضافي مادي امتياز مستحق دي چې د هغه اندازه د عدليې وزير په پېشنهاد او د ماليې وزارت په موافقې او د جمهور رئيس

قضايای دولت برنامه های ستاژ حقوقي داخل خدمت را مطابق طرز العمل مربوط تدوير نمايد.

ارائه سند فراغت ستاژ

حقوقي

ماده ټولم:

اشخاص واجد شرايط، که خواهان احراز بست مسلکي در اداره قضايای دولت می باشند، مکلف به ارائه سند فراغت از کورس ستاژ حقوقي يا معادل آن علاوه بر شرايط مندرج فقره (۴) ماده سى و هشتم اين قانون نیز می باشند.

پرداخت معاش امتيازی

ماده ټولم و يکم:

(۱) روساء، آمرين و اعضای مسلکي اداره قضايای دولت علاوه بر معاش ماهوار مستحق امتياز مادي اضافي می باشند که اندازه آن به پېشنهاد وزير عدليه و موافقه وزارت ماليه و منظوری رئيس جمهور

په منظوری- تعیینېږي.

(۲) دقضا یا او د ادارې د ادارې د ادارې د کارکوونکو معاش د ملکي خدمتونو د کارکوونکو دقانون تابع دي.

د هويت کارت

دوه څلوربښتمه ماده:

د دولت د قضا یا او د ادارې مسلکي غړي د ځانگړې هويت کارت لرونکي دي چې د عدليې وزارت له لوري هغوی ته ورکول کېږي.

جامې

دري څلوربښتمه ماده:

د دولت د قضا یا او د ادارې مسلکي غړي مکلف دي، په قضايي غونډو کې د گډون په وخت کې په هغو ځانگړو جامو کې چې په (سرمه يي رنگ د زيرې غاړې لرونکي) رنگ مزین دي، ملبس وي.

د ثبت د دفترونو برابرول او

ترتیبول

څلور څلوربښتمه ماده:

د عدليې وزارت د عريضو د ثبتولو، د

تعيين می گردد.

(۲) معاش کارکنان اداری، اداره قضایای دولت تابع احکام قانون کارکنان خدمات ملکی می باشند.

کارت هويت

ماده چهل و دوم:

اعضای مسلکی اداره قضایای دولت دارای کارت مخصوص هويت می باشند که از طرف وزارت عدلیه، به آنها اعطاء می گردد.

لباس

ماده چهل و سوم:

اعضای مسلکی اداره قضایای دولت مکلف اند، هنگام اشتراک در جلسات قضایی به لباس مخصوصی که به رنگ (سرمه يي دارای یخن زرد) مزین است، ملبس باشند.

تهیه و ترتیب دفاتر

ثبت

ماده چهل و چهارم:

وزارت عدلیه به منظور ثبت عرایض،

اندراج دوسیه ها، ثبت قرار های
مصالحه، حل منازعات و تطبیق حکم
محکمه ذیصلاح برای اداره
مربوط قضایای دولت دفاتر ثبت
متحد الشکل را تهیه و ترتیب
می نماید.

ماده چهارم:

این تعدیل و ایزاد از تاریخ توشیح نافذ
و در جریده رسمی نشر
می گردد.

دوسیو د اندراج، د مصالحې د قرارونو
د ثبتولو، د شخړو د حل او د واکمنې
محکمې د حکم د تطبیق په منظور د
دولت د قضایاوو اړوندو ادارو لپاره د
ثبت متحد الشکل دفترونه برابروي او
ترتیبوي.

خلورمه ماده:

دغه تعدیل او ایزاد د توشیح له نېټې
څخه نافذ او په رسمي جریده کې
خپربېږي.

د حقوقو د تحصيل د ډول د قانون
د توشیح په هکله د افغانستان
اسلامي جمهوريت د رئيس
فرمان

گڼه: (۳۱۵)

نېټه: ۱۳۹۷/۶/۱۴

لومړۍ ماده:

د افغانستان د اساسي قانون
د څلورشمې مادې د ۱۶ جزء د
حکم له مخې او د نهه اويایمې مادې په
رعايتولو سره د حقوقو د تحصيل د ډول
قانون چې د افغانستان د اسلامي
جمهوريت دکابينې د ۱۳۹۷/۶/۱۲
نېټې (۹) گڼه مصوبې پر بنسټ د (۷)
فصلونو او (۶۸) مادو په دننه کې
تصويب شوی دی، توشیح کوم.

دوه يمه ماده:

د عدليې وزير او په پارلماني چاروکې
د دولت وزير مؤظف دي، دغه فرمان
او د حقوقو د تحصيل د ډول قانون د
ملي شوري د لومړنۍ غونډې د جوړېدو
له نېټې څخه د (۳۰) ورځو په ترڅ کې

فرمان

رئيس جمهوري اسلامي افغانستان
در مورد توشیح قانون طرز تحصيل
حقوق

شماره: (۳۱۵)

تاريخ: ۱۳۹۷/۶/۱۴

ماده اول:

به تأسی از حکم جزء ۱۶ ماده
شصت و چهارم و با رعايت ماده
هفتاد و نهم قانون اساسی افغانستان،
قانون طرز تحصيل حقوق را که به
اساس مصوبه شماره (۹) مؤرخ
۱۳۹۷/۶/۱۲ کابينه جمهوري اسلامي
افغانستان به داخل (۷) فصل
و (۶۸) ماده تصويب گردیده است،
توشیح می دارم.

ماده دوم:

وزير عدليه و وزير دولت در
امور پارلماني مؤظف اند، اين فرمان
و قانون طرز تحصيل حقوق را
در خلال (۳۰) روز از تاريخ انعقاد
نخستين جلسه شورای ملی، به

رسمي جریده

مسلسل نمبر (۱۳۰۹)

۱۳۹۷/۶/۳۱

هغې شوري ته وړاندې کړي.

درېمه ماده:

دغه فرمان د توشیح له نېټې څخه نافذ او د افغانستان د اسلامي جمهوریت د کابینې له مصوبې او نوموړي قانون سره یوځای دې په رسمي جریده کې خپور شي.

محمد اشرف غني

د افغانستان اسلامي جمهوریت رئیس

آن شوری تقدیم نمایند.

ماده سوم:

این فرمان از تاریخ توشیح نافذ و همراه با مصوبه کابینه جمهوری اسلامی افغانستان و قانون متذکره، در جریده رسمی نشر گردد.

محمد اشرف غني

رئیس جمهوری اسلامی افغانستان

د حقوقو د تحصيل د ډول د قانون
د طرحې په هکله د افغانستان د
اسلامي جمهوريت د کابينې
مصوبه

ګڼه: (۹)

نېټه: ۱۳۹۷/۶/۱۲

د افغانستان د اسلامي جمهوريت کابينې
د افغانستان د اساسي قانون
د نهه اويایمې مادې د حکم له مخې
د ۱۳۹۷/۶/۱۲ نېټې خپله غونډه کې
د حقوقو د تحصيل د ډول د قانون
طرحه د (۷) فصلونو او (۶۸) مادو په
دنده کې د تقينې فرمان په توګه تصويب
کړه.

محمد اشرف غني

د افغانستان اسلامي جمهوريت رئيس

مصوبه

کابينه جمهوري اسلامي افغانستان
درمورد طرح قانون طرز تحصيل
حقوق

شماره: (۹)

تاريخ: ۱۳۹۷/۶/۱۲

کابينه جمهوري اسلامي افغانستان
به تاسي از حکم ماده هفتاد و نهم
قانون اساسي افغانستان، در جلسه
مؤرخ ۱۳۹۷/۶/۱۲ خویش طرح
قانون طرز تحصيل حقوق را به
داخل (۷) فصل و (۶۸) ماده به
حيث فرمان تقينې تصويب
نمود.

محمد اشرف غني

رئيس جمهوري اسلامي افغانستان

فهرست مندرجات
قانون طرز تحصیل حقوق
فصل اول
احکام عمومی

صفحه	عنوان	ماده
۲۱.....	مبنی.....	ماده اول:
۲۱.....	اهداف.....	ماده دوم:
۲۲.....	اصطلاحات.....	ماده سوم:
۲۴.....	مرجع تطبیق.....	ماده چهارم:
۲۵.....	همکاری.....	ماده پنجم:
۲۵.....	مدیون بودن شخص.....	ماده ششم:
۲۵.....	صلاحیت رسیدگی به عرایض حقوقی.....	ماده هفتم:
۲۶.....	ارایه عرایض.....	ماده هشتم:
۲۷.....	وظایف ادارات حقوق.....	ماده نهم:

فصل دوم

چگونگی تقدیم عرایض حقوقی و رسیدگی آن

۲۸.....	رسیدگی به مطالبات حقوقی.....	ماده دهم:
۲۹.....	محتویات عریضه حقوقی.....	ماده یازدهم:
۳۰.....	حق الثبت عریضه حقوقی.....	ماده دوازدهم:
۳۱.....	مرجع تقدیم عریضه حقوقی.....	ماده سیزدهم:
۳۲.....	جلب معروض علیه.....	ماده چهاردهم:
۳۳.....	تفهیم عرض عارض.....	ماده پانزدهم:
۳۴.....	همکاری عارض.....	ماده شانزدهم:

رسمی جریده

مسلسل نمبر (۱۳۰۹)

۱۳۹۷/۶/۳۱

۳۴.....	ماده هفدهم:	اخذ ضمانت از معروض عليه.
۳۵.....	ماده هجدهم:	مكلفيت پوليس.....
۳۶.....	ماده نوزدهم:	مكلفيت ضامن (كفيل) و معروض عليه.....
۳۶.....	ماده بيستم:	داين و مديون مسافر و كوچي.....
۳۷.....	ماده بيست و يكم:	مطالبه فسخ نامزدی يا نفقه يا تفریق.....
۳۸.....	ماده بيست و دوم:	دعوت به مصالحه.....
۳۹.....	ماده بيست و سوم:	نماینده گی به حيث عارض و معروض.....
۳۹.....	ماده بيست و چهارم:	محل سکونت.....

فصل سوم

اجراآت اداره حقوق در برابر مطالبات حقوقی

۴۱.....	ماده بيست و پنجم:	مطالبه دين.....
۴۱.....	ماده بيست و ششم:	اخذ استحضاری.....
۴۲.....	ماده بيست و هفتم:	تحصيل حقوق به اساس اسناد.....
۴۳.....	ماده بيست و هشتم:	تحصيل دين.....
۴۵.....	ماده بيست و نهم:	محصول حقوق.....
۴۸.....	ماده سی ام:	تحصيل دين به اقساط.....
۴۸.....	ماده سی و يكم:	تحصيل دين از حق الاجرت يا حساب بانکی.....
۵۰.....	ماده سی و دوم:	تحصيل دين به اساس نيابت.....
۵۰.....	ماده سی و سوم:	مكلفيت ادارات حقوق در حالت نيابت.....

فصل چهارم

تخليه و تسليمی ملكيت

۵۱.....	ماده سی و چهارم:	تخليه ملكيت مالك.....
۵۲.....	ماده سی و پنجم:	ابلاغ تخليه.....

رسمی جریده

مسلسل نمبر (۱۳۰۹)

۱۳۹۷/۶/۳۱

۵۲.....	تخلیه محل تجارتی.....	ماده سی و ششم:
۵۳.....	تخلیه محل غیر تجارتی.....	ماده سی و هفتم:
۵۳.....	اجاره گیرنده غایب.....	ماده سی و هشتم:
۵۴.....	اجراآت در مورد اموال شخص غایب.....	ماده سی و نهم:
۵۷.....	تعیین قیم.....	ماده چهلیم:

فصل پنجم

تطبيق حکم قطعی و نهایی محکمه و تنفيذ اجباری

۵۸.....	تطبيق حکم قطعی و نهایی محکمه و تنفيذ اجباری.....	ماده چهل و یکم:
۵۹.....	ایجاد کمیسیون تحصیل قرضه های صعب الحصول.....	ماده چهل و دوم:
۶۱.....	ایفای دین از طریق تنفيذ اجباری.....	ماده چهل و سوم:
۶۲.....	احتیاج اولیه مدیون.....	ماده چهل و چهارم:
۶۳.....	هیئت تطبيق حکم قطعی و نهایی محکمه.....	ماده چهل و پنجم:
۶۴.....	وظایف هیئت تطبيق حکم قطعی و نهایی محکمه.....	ماده چهل و ششم:
۶۵.....	تخلف هیئت تطبيق.....	ماده چهل و هفتم:
۶۵.....	شرایط داوطلبی.....	ماده چهل و هشتم:
۶۷.....	تعیین قیمت سرپناه (مسکن).....	ماده چهل و نهم:
۶۸.....	حجر اموال غیر منقول مدیون.....	ماده پنجاهم:
۶۹.....	حق تساوی داینین در برابر دارایی مدیون.....	ماده پنجاه و یکم:
۷۰.....	ارایه معلومات از دارایی.....	ماده پنجاه و دوم:
۷۱.....	مدیون مفلس.....	ماده پنجاه و سوم:
۷۱.....	اتخاذ تدابیر احتیاطی.....	ماده پنجاه و چهارم:
۷۲.....	ذوالیدی و تغییر آن.....	ماده پنجاه و پنجم:
۷۳.....	انتقال پول از حساب بانکی دیگر.....	ماده پنجاه و ششم:

ماده پنجاه و هفتم: تعقيب عدلى متمرّد..... ۷۴

فصل ششم

شرایط استخدام کارکنان ادارات حقوق و امتیازات آنها

ماده پنجاه و هشتم: شرایط استخدام..... ۷۵

ماده پنجاه و نهم: تدویر برنامه های ستاژ حقوقی..... ۷۷

ماده شصت و یکم: ارایه سند فراغت ستاژ حقوقی..... ۷۷

ماده شصت و یکم: حقوق و امتیازات استثنایی..... ۷۸

فصل هفتم

احکام نهایی

ماده شصت و دوم: ایجاد کمیته هماهنگی میان ادارات..... ۷۸

ماده شصت و سوم: ابلاغ تطبیق حکم قطعی و نهایی محکمه به شخص ثالث.. ۸۰

ماده شصت و چهارم: ارایه گزارش و نشر آن..... ۸۰

ماده شصت و پنجم: تهیه دفاتر..... ۸۱

ماده شصت و ششم: طرز العمل ها..... ۸۱

ماده شصت و هفتم: مهر و نشریه اداره حقوق..... ۸۲

ماده شصت و هشتم: انفاذ..... ۸۲

قانون طرز تحصیل

حقوق

فصل اول

احکام عمومی

مبني

ماده اول:

این قانون به تاسی از حکم ماده سی و دوم و رعایت حکم جزء ۱ ماده هفتاد و پنجم قانون اساسی افغانستان، وضع گردیده است.

اهداف

ماده دوم:

اهداف این قانون عبارت اند از:

۱- تنظیم امور مربوط به بررسی ابتدائی اسناد قضایای حقوقی قبل از ارایه به محاکم.

۲- فراهم نمودن زمینه مصالحه بین طرفین قضیه قبل از رسیدگی قضایی.

۳- تسریع تحصیل حقوق مدنی و تجارتی اشخاص

د حقوقو د تحصیل د ډول

قانون

لومړی فصل

عمومي حکمونه

مبني

لومړۍ ماده:

دغه قانون دافغانستان د اساسي قانون د دوه دېرشمې مادې د حکم له مخې او د پنځه اويايمې مادې د ۱ جزء د حکم په رعايتولو سره وضع شوی دی.

موخې

دوه يمه ماده:

ددې قانون موخې عبارت دي له:

۱- محکموته له وړاندې کولو مخکې دحقوقی قضیو د سندونو په لومړنۍ بررسی پورې د اړوندو چارو تنظیم.

۲- له قضایې رسیدگی مخکې د قضیې د لوړو تر منځ د مصالحې د زمينې برابرول.

۳- د حقیقي او حکمي اشخاصو د مدني او سوداگريزو حقوقو د تحصیل

گړندي كول.

۴- په حقوقي قضیو کې د محکمو د قطعي او وروستي حکم د تطبیق په وخت کې د حقوقو د ادارې او نورو اړوندو ادارو ترمنځ د همکارۍ تأمینول.

۵- په محکمو کې د حقوقي قضیو له تراکم څخه مخنیوی.

اصطلاحگانې

درېمه ماده:

پدې قانون کې راتلونکې اصطلاحگانې لاندې مفاهیم افاده کوي:

۱- حقوقي قضیې: مدني، شخصیه احوالو یا سوداگریزې دعوې پکې شاملېږي چې د قانون له حکمونو سره سم، د عارض له لوري د مطبوع عریضې په ترڅ کې د حقوقو ادارې ته وړاندې کېږي.

۲- دین: هغه وجیبه یا ژمنه ده چې پر بنسټ یې شخص د هغه په ورکړې او اجراء کولو مکلف دی.

۳- داین: هغه شخص دی چې حق یا

حقیقي و حکمی.

۴- تأمین همکارۍ میان اداره حقوق و سایر ادارات ذیربط حین تطبیق حکم قطعی و نهائی محاکم در قضایای حقوقي.

۵- جلوگیری از تراکم قضایای حقوقي در محاکم.

اصطلاحات

ماده سوم:

اصطلاحات آتی در این قانون مفاهیم ذیل را افاده می نماید:

۱- قضایای حقوقي: شامل دعاوی مدني، احوال شخصیه یا تجارتي است که از طرف عارض ضمن عریضه مطبوع مطابق احکام قانون به اداره حقوق ارایه می گردد.

۲- دین: وجیبه یا تعهدی است که بر اساس آن شخص مکلف به پرداخت و اجرای آن می باشد.

۳- داین: شخصی است که حق یا

تعهد به حق، بر نفع وی بر ذمه مدیون ثابت گردد.

۴- مدیون: شخصی است که حق یا تعهد به حق، بر ذمه وی ثابت گردد.

۵- داوطلبی: روش فروش اموال منقول یا غیر منقول مدیون است به تجویز محکمه ذیصلاح، مطابق احکام قانون.

۶- حجر: منع کردن مدیون از فروش، اجاره، رهن، به امانت (ودیعه) گذاشتن، هبه، وصیت و یا وقف اموال منقول و غیر منقول وی است.

۷- محصول حقوق: مبلغی است که از حقوق مدنی یا تجارتي تحصیل شده از مدیون مطابق احکام این قانون اخذ می گردد.

۸- ضامن (کفیل): شخصی است که احضار یا ادای دین مدیون را در اداره حقوق یا پیشگاه محکمه تعهد نموده باشد.

۹- عذر مؤجه: وفات یکی از اقارب نسبی یا سببی تا درجه سوم،

په حق ژمنه، د هغه په کټه دمدیون پر ذمې ثابت شي.

۴- مدیون: هغه شخص دی چې حق یا پر حق ژمنه، د هغه پر ذمې ثابت شي.

۵- داوطلبی: د قانون له حکمونو سره سم د واکمنې محکمې په تجویز دمدیون دمنقولو یا غیر منقولو مالونو د پلورني تگلاره ده.

۶- حجر: د مدیون دمنقولو او غیر منقولو مالونو له پلورلو، اجارې، رهن، په امانت اېښودلو (ودیعه)، هبه، وصیت او یا وقف څخه د هغه منع کول دي.

۷- دحقوقو محصول: هغه پېسې دي چې ددې قانون له حکمونو سره سم له مدیون نه د تحصیل شوو مدني یا سوداگریزو حقوقو څخه اخیستل کېږي.

۸- ضامن (کفیل): هغه شخص دی چې د حقوقو په اداره یا د محکمې په وړاندې یې د مدیون د احضارولو یا د هغه د دین د اداء کولو ژمنه کړې وي.

۹- مؤجه عذر: تر درېیمې درجې پورې له سببي یا نسبي اقاربو څخه د یوه

وقوع حوادث طبیعی غیر مترقبه یا مصاب شدن به مریضی است که مانع حضور شخص گردد.

۱۰- متمد: شخصی است که از حکم قطعی یا نهائی محکمه و یا احکام این قانون امتناع ورزد.

۱۱- اهل خبره: اشخاص مسلکی اند که در رشته های خاص دارای تخصص، معلومات یا تجربه کافی باشند.

۱۲- شخصیت حکمی: در این قانون شرکت ها و مؤسسات غیر دولتی می باشد.

مرجع تطبیق

ماده چهارم:

(۱) وزارت عدلیه مرجع تطبیق احکام این قانون می باشد.

(۲) به منظور تحقق اهداف مندرج این قانون، ادارات حقوق که جزء تشکیل وزارت عدلیه

مرینه، د غیر مترقبه طبیعی پېښو پېښېدل یا په داسې ناروغۍ اخته کېدل دي چې د شخص د حضور خنډ وگرځي.

۱۰- متمد: هغه شخص دی چې د محکمې له قطعی او وروستي حکم او یا ددې قانون له حکمونو څخه ډډه وکړي.

۱۱- اهل خبره: هغه مسلکي اشخاص دي چې په خاصو څانگو کې د کافي تخصص، معلوماتو یا تجربې لرونکي وي.

۱۲- حکمي شخص: په دې قانون کې نا دولتي شرکتونه او مؤسسې دي.

د تطبیق مرجع

څلورمه ماده:

(۱) د عدلیې وزارت ددې قانون د حکمونو د تطبیق مرجع ده.

(۲) په دې قانون کې د درج شوو موخو د تحقق په منظور، د حقوقو ادارې چې د عدلیې وزارت د تشکیل

یوه برخه ده په مرکز او ولایتونو کې فعالیت کوي او په خپلو اجرااتو کې ددې قانون او نورو قوانینو حکمونه تطبیقوي.

همکاري

پنځمه ماده:

دولتي ادارې، حکمي اشخاص، اهل خبره او نور حقيقي اشخاص مکلف دي، ددې قانون د حکمونو په تطبیق کې د عدلي وزارت د حقوقو له ادارو سره همکاري وکړي.

د شخص مديونوالي

شپږمه ماده:

د شخص مديونوالي دهغه د آزادۍ د سلبېدو يا محدودېدو سبب نه ګرځي، خو دا چې ددې قانون له حکمونو سره سم متمرّد وپېژندل شي.

حقوقي عريضو ته د رسېدګۍ

واک

اوومه ماده:

(۱) حقوقي عريضو ته رسېدګي د عدلي وزارت د حقوقو د ادارو

بوده در مرکز و ولايات فعالیت نموده و در اجراات خویش احکام این قانون و سایر قوانین را تطبیق می نماید.

همکاري

ماده پنجم:

ادارات دولتي، اشخاص حکمي، اهل خبره و ساير اشخاص حقيقي مکلف اند، در تطبیق احکام این قانون با ادارات حقوق وزارت عدليه همکاري نمایند.

مديون بودن شخص

ماده ششم:

مديون بودن شخص موجب سلب يا محدود شدن آزادي وی نمی گردد، مگر اینکه مطابق احکام این قانون متمرّد شناخته شود.

صلاحیت رسیدگی به عريض

حقوقی

ماده هفتم:

(۱) رسیدگی عريض حقوقی از صلاحیت ادارات حقوق وزارت عدليه

واک دی.

(۲) د عدلیې وزارت د حقوقو ادارې نشي کولی، په هغو قضیو کې چې یو لوری یې دولتي اداره وي، حقوقي عریضې واخلي یا په هغو کې مداخله وکړي.

(۳) که چېرې د عدلیې وزارت د حقوقو اداره تشخیص کړي چې د عریضې موضوع په عامه حقوقو پورې اړه لري، مکلفه ده موضوع د دولت د قضایاوو اړوندې ادارې ته ولېږي.

د عریضو وړاندې کول

اتمہ ماده:

(۱) حقیقي یا حکمي شخص کولی شي، خپلې حقوقي عریضې د عدلیې وزارت د حقوقو ادارو یا مستقیماً محکمې ته وړاندې کړي.

(۲) له محکمو پرته دولتي ادارې مکلفې دي، هغه حقوقي عریضې چې د رسېدګۍ په غرض هغوی ته وړاندې کېږي، د عدلیې وزارت اړوندې حقوقي ادارې ته احاله کړي.

می باشد.

(۲) ادارات حقوق وزارت عدلیه نمی توانند، در قضایای که یک طرف آن اداره دولتی باشد، عریض حقوقي را اخذ یا در آن مداخله نمایند.

(۳) هرگاه اداره حقوق وزارت عدلیه تشخیص نماید که موضوع عریضه مربوط حقوق عامه می باشد، مکلف است موضوع را به اداره ذیربط قضایای دولت ارسال نماید.

ارایه عریض

ماده هشتم:

(۱) شخص حقیقي یا حکمي می تواند، عریض حقوقي خود را به ادارات حقوق وزارت عدلیه یا مستقیماً به محکمه ارایه نمایند.

(۲) ادارات دولتي به استثنای محاکم مکلف اند، عریض حقوقي را که غرض رسېدګۍ به آنها ارایه می گردد، به اداره حقوق وزارت عدلیه احاله نمایند.

<u>وظایف ادارات حقوق</u>	<u>د حقوقو د ادارې دندې</u>
ماده نهم:	نهمه ماده:
(۱) ادارات حقوق دارای وظایف ذیل می باشند:	(۱) د حقوقو ادارې د لاندې دندو لرونکې دي:
۱- ثبت عرایض حقوقی.	۱- د حقوقی عریضو ثبتول.
۲- دادن رسید به عارض (نمبر ثبت عریضه).	۲- عارض ته د رسید ورکول (د عریضې د ثبت نمبر).
۳- مطالبه اسناد مورد ضرورت.	۳- د اړتیا وړ سندونو غوښتل.
۴- جلب معروض علیه.	۴- د معروض علیه جلبول.
۵- اخذ ضمانت از معروض علیه مطابق طرز العمل مربوط.	۵- له اړوندې کړنلارې سره سم، له معروض علیه څخه د ضمانت اخیستل.
۶- اجراءات در مورد عرایض واصله حقوقی طبق طرز العمل مربوط.	۶- له اړوندې کړنلارې سره سم، د رسېدلو حقوقی عریضو په هکله اجراءات.
۷- حل و فصل قضایای حقوقی از طریق مصالحه.	۷- د مصالحې له لارې د حقوقی قضیو حل او فصل.
۸- تحصیل حقوق مدنی و تجارتي اشخاص حقیقی و حکمی.	۸- د حقیقی او حکمی اشخاصو د مدنی او سوداگریزو حقوقو تحصیلول.
۹- اخذ محصول حقوق و ثبت آویز آن.	۹- د حقوقو د محصول اخیستل او د هغه د آویز ثبتول.
۱۰- ارسال عرایض حقوقی با سوابق جمع آوری شده به محاکم ذیصلاح	۱۰- د دې قانون د دوه ویشتې مادې د (۳) فقرې له حکم سره سم، واکمنو

محکمو ته له راټولو شوو سوابقو سره د حقوقي عريضو لېږل. ۱۱- د محکمو د قرارونو تنفيذ او د قطعي او وروستي حکم تطبيق. ۱۲- د عدليې وزارت او د اړوند ولايت مقام ته د اجراءاتو د رپوټ وړاندې کول. (۲) د عدليې وزارت مکلف دی، د حقوقو ادارو د اجراءاتو رپوټ د قانون د حاکميت او د اداري فساد په وړاندې د مبارزې عالي شوري ته وړاندې کړي.

مطابق حکم فقره (۳) ماده بیست و دوم این قانون. ۱۱- تنفيذ قرارها و تطبيق حکم قطعی و نهایی محاکم. ۱۲- ارایه گزارش اجراءات به مقام وزارت عدلیه و ولايت مربوط. (۲) وزارت عدلیه مکلف است، گزارش اجراءات ادارات حقوق را به شورای عالی حاکمیت قانون و مبارزه علیه فساد اداری ارایه نماید.

دوه یم فصل

د حقوقي عريضو د وړاندې

کولو او هغو ته د رسېدګۍ

خرنگوالی

حقوقی غوښتنو ته رسېدګي

لسمه ماده:

رسیدګی به مطالبات حقوقي ماده دهم: رسیدګی مطالبات حقوقي اشخاص حقيقي یا حکمی بعد از دریافت عريضه مطبوع صورت می گیرد.

د حقيقي یا حکمي اشخاصو د حقوقي غوښتنو رسيدګي د مطبوع عريضې له تر لاسه کولو وروسته صورت مومي.

د حقوقي عريضې محتويات

يوولسمه ماده:

(۱) حقوقي عريضه دلاندې معلوماتو لرونکې ده:

۱- د عارض نوم، دپلارنوم، کورنۍ نوم، سن، د تذکرې نمبر، د تذکرې کاپي، شغل، د اړيکې شمېره او د استوګنې ځای.

۲- د معروض عليه نوم، دپلارنوم، کورنۍ نوم، د اړيکې شمېره، د استوګنې ځای او شغل.

۳- د عرض موضوع، د هغه بيه، اندازه، نوعیت، حدود او موقعیت.

۴- د هغو سندونو او دليلونو يادونه چې د هغو په موجب عارض ځان مستحق ګڼي.

۵- د عارض لاسليک يا د ګوتې نښان.

(۲) عارض مکلف دی د سند د شتون په صورت کې، د هغه کاپي له عريضې سره پيوسته وړاندې کړي.

(۳) که چېرې عارض دحقيقي شخص، وکیل، ولي، وصي يا قيم يا د حکمي

محتويات عريضه حقوقي

ماده يازدهم:

(۱) عريضه حقوقي حاوی معلومات ذیل می باشد:

۱- نام، نام پدر، نام خانوادگی، سن، نمبرتذکره، کاپي تذکره، شغل، شماره تماس و محل اقامت عارض.

۲- نام، نام پدر، نام خانوادگی، شماره تماس، محل اقامت و شغل معروض عليه.

۳- موضوع عرض، قیمت، اندازه، نوعیت، حدود و موقعیت آن.

۴- ذکر اسناد و دلايلي که به موجب آن عارض خود را مستحق می داند.

۵- امضاء يا نشان انگشت عارض.

(۲) عارض مکلف است در صورت موجودیت اصل سند، کاپي آن را ضمیمه عريضه ارایه نماید.

(۳) هرگاه عارض، وکیل، ولي، وصي يا قيم شخص حقيقي يا نماینده قانونی

شخص حکمی باشد، مکلف است نقل سند وکالت، ولایت، وصایت، قیمومیت و یا صلاحیت نامه را ضمیمه عریضه، به اداره حقوق ارایه نماید.

(۴) عارض نمی تواند در یک عریضه موارد مختلف مطالبات را درج نماید، مگر اینکه موضوعات با هم مرتبط باشد.

حق الثبت عریضه حقوقی

ماده دوازدهم:

(۱) شخص مندرج ماده یازدهم این قانون مکلف است در موضوعات مربوط به قضایای دیون یا املاکی مبلغ (۵۰۰) پنجصد افغانی و در قضیه تجارتي مبلغ (۱۰۰۰) یکهزار افغانی را به عنوان حق الثبت به اداره حقوق بپردازد.

(۲) متعلم، محصل، محجوز و محبوس و عارض موضوعات مربوط به قضایای احوال شخصیه از حکم مندرج فقره (۱) این ماده

شخص قانونی استازی وي، مکلف دی د وکالت، ولایت، وصایت، قیمومیت د سند کاپي او یا صلاحیت لیک له عریضې سره پیوسته، د حقوقو ادارې ته وړاندې کړي.

(۴) عارض نشي کولی په یوه عریضه کې د غوښتنو بېلابېل موارد درج کړي، خو دا چې موضوعگانې له یوې بلې سره اړوندې وي.

د حقوقی عریضې د ثبت حق

دوولسمه ماده:

(۱) ددې قانون په یوولسمه ماده کې درج شوی شخص مکلف دی د دینونو یا املاکو قضیو اړوند موضوعگانو کې پنځه سوه (۵۰۰) افغانی او په سوداگریزه قضیه کې زر (۱۰۰۰) افغانی د ثبت د حق په توګه د حقوقو ادارې ته ورکړي.

(۲) زده کوونکی، محصل، محجوز او محبوس او په شخصي احوالو پورې د اړوندو قضیو د موضوعگانو عارض د دې مادې په (۱) فقرې کې له درج

شوي حکم څخه مستثنی دي.

(۳) په هغه عین موضوع کې د نوې عریضې وړاندې کول چې پخوا عارض د هغې د ثبت حق د حقوقو ادارې ته ورکړی وي، د نوي ثبت د حق تابع نه دی.

د حقوقي عریضې د وړاندې کولو

مرجع

دیارلسمه ماده:

(۱) حقوقي عریضه د معروض علیه د استوګنې د ځای د حقوقو ادارې یا محکمې ته وړاندې کېږي.

(۲) که چېرې ادعا په ترکې او د غیر منقولو مالونو په وېش پورې اړونده وي، عریضه د هغې سیمې د حقوقو ادارې یا محکمې ته وړاندې کېږي چې غیر منقول ملکیت هلته موقعیت لري.

(۳) که چېرې عریضه د کوزدن د فسخې، تفریق یا نفقې په هکله وي، د بنځې د استوګنې د ځای د حقوقو ادارې یا محکمې ته وړاندې کېږي.

(۴) که چېرې معروض علیه د دولتي

مستثنی می باشد.

(۳) تقدیم عریضه جدید در عین موضوع که قبلاً عارض حق الثبت آن را به اداره حقوق تأدیبه نموده باشد، تابع حق الثبت جدید نمی باشد.

مرجع تقدیم عریضه

حقوقي

ماده سیزدهم:

(۱) عریضه حقوقي به اداره حقوق یا محکمه محل سکونت معروض علیه ارایه می گردد.

(۲) هرگاه ادعا مربوط به ترکه و تقسیم اموال غیر منقول باشد، عریضه به اداره حقوق یا محکمه محلی ارایه می گردد که ملکیت غیر منقول در آنجا موقعیت دارد.

(۳) هرگاه عریضه راجع به فسخ نامزدی، تفریق یا نفقه باشد، به اداره حقوق یا محکمه محل سکونت زن ارایه می گردد.

(۴) هرگاه معروض علیه کارکن یا

اداري کارکونکی یا منسوب او یا حکمي شخص وي، عريضه د هغې ځای د حقوقو ادارې یا محکمې ته وړاندې کېږي چې اداره هلته موقعیت لري.

(۵) که چېرې معروض علیه له هېواده بهر مېشت وي، عريضه د عارض د استوګنې د ځای د حقوقو ادارې یا محکمې ته وړاندې کېږي.

(۶) که چېرې عارض د یوې میاشتي مودې په ترڅ کې خپله عريضه د حقوقو په اداره کې تعقیب نه کړي، دهغه عريضه ساتل کېږي، په هغه صورت کې چې موضوع بیا تعقیب کړي، کولی شي ددې قانون له حکمونو سره سم خپله عريضه بیا د حقوقو ادارې ته وړاندې کړي.

د معروض علیه جلب

څوارلسمه ماده:

(۱) معروض علیه د هغه د استوګنې د ځای د پولیسو د ادارې له لارې جلبېږي.

(۲) د دولتي ادارې کار کونکی او

منسوب اداره دولتي و یا شخص حکمي باشد، عريضه به اداره حقوق یا محکمه محلی که اداره در آن موقعیت دارد، ارایه می گردد.

(۵) هرگاه معروض علیه مقیم خارج کشور باشد، عريضه به اداره حقوق یا محکمه محل سکونت عارض ارایه می گردد.

(۶) هرگاه عارض در خلال مدت یکماه عريضه خود را در اداره حقوق تعقیب ننماید، عريضه وی حفظ می گردد، در صورتی که موضوع را دوباره تعقیب نماید، می تواند مجدداً عريضه خویش را به اداره حقوق مطابق احکام این قانون ارایه نماید.

جلب معروض علیه

ماده چهاردهم:

(۱) معروض علیه از طریق اداره پولیس محل سکونت وی جلب می گردد.

(۲) کارکن اداره دولتی و شخص

حکمي شخص د اړوندې ادارې له لارې او د ادارې د نه همکارۍ په صورت کې، د هغه د استوګنې د ځای د پولیسو د ادارې له لارې جلبېږي.

(۳) له هېواده بهر مېشت معروض عليه د حقوقو ادارې په وړاندیز او د عدليې د وزیر په تأیید د بهرنیو چارو وزارت له لارې جلبېږي.

د عارض د عرض تفهیم

پنځلسمه ماده:

(۱) د حقوقو اداره مکلفه ده، د معروض عليه له جلب او احضار وروسته، د عارض غوښتنه په لیکلې ډول هغه ته تفهیم کړي او له هغه څخه ضمانت واخلي.

(۲) معروض عليه یا د هغه قانوني استازی مکلف دی د (۳) کاري ورځو مودې په ترڅ کې د عارض د غوښتنې په هکله خپل معلومات او دلیلونه وړاندې کړي، دغه موده د مؤجه عذر دشتون په صورت کې د (۳) نورو کاري ورځو مودې لپاره تمدیدېدای شي.

حکمي از طریق اداره مربوط و در صورت عدم همکاری اداره، از طریق اداره پولیس محل سکونت وی جلب می گردد.

(۳) معروض عليه مقیم خارج کشور، به پیشنهاد اداره حقوق و تأیید وزیر عدلیه از طریق وزارت امور خارجه جلب می گردد.

تفهیم عرض عارض

ماده پانزدهم:

(۱) اداره حقوق مکلف است، بعد از جلب و احضار معروض عليه، مطالبه عارض را طور کتبی به او تفهیم و از وی ضمانت اخذ نماید.

(۲) معروض عليه یا نماینده قانونی وی مکلف است در خلال مدت (۳) روز کاری در مورد مطالبه عارض معلومات و دلایل خود را ارایه نماید، این مدت در صورت موجودیت عذر مؤجه برای مدت (۳) روز کاری دیگر تمدید شده، می تواند.

د عارض همکاري

شپاړسمه ماده:

عارض او د معروض عليه ضامن مکلف دي، د معروض عليه د جلب او احضار په وخت کې د حقوقو له ادارې سره همکاري وکړي.

له معروض عليه څخه د ضمانت

اخيستل

اووه لسمه ماده:

(۱) د حقوقو اداره کولی شي له معروض عليه څخه د احضار ضمانت واخلي او معروض عليه د ضمانت په ورکړې مکلف دی. د ضمانت د نه وړاندې کولو په صورت کې، د ضمانت د اخيستلو او له تېبنتې څخه د مخنيوي په غرض، معروض عليه د پوليسو ادارې ته ورپېژندل کېږي.

(۲) د پوليسو اداره مکلفه ده، له معروض عليه څخه د احضار ضمانت واخلي او په ليکلي ډول د حقوقو اړوندې ادارې ته يې ولېږي.

همکاري عارض

ماده شانزدهم:

عارض و ضامن معروض عليه مکلف اند، حين جلب و احضار معروض عليه با اداره حقوق همکاري نمايد.

اخذ ضمانت از معروض

عليه

ماده هفدهم:

(۱) اداره حقوق می تواند از معروض عليه ضمانت احضار اخذ نمايد و معروض عليه مکلف به دادن ضمانت می باشد. در صورت عدم ارايه ضمانت غرض اخذ آن و جلوگیری از فرار، معروض عليه به اداره پوليس معرفی می گردد.

(۲) اداره پوليس مکلف است، از معروض عليه ضمانت احضار اخذ و کتباً به اداره حقوق مربوط ارسال نمايد.

(۳) که چپرې معروض عليه د ضمانت ورکړې ته حاضر نه وي، له هغه سره د متمرّد شخص په توګه معامله کېږي.

د پوليسو مکلفيت

اتلسمه ماده:

(۱) د حقوقو د ادارې تر نظر لاندې د معروض عليه احضار او له هغه څخه د احضار د ضمانت اخيستل، د حقوقو تحصيل او د محکمې د حکم تطبيق د پوليسو په واسطه صورت مومي.

(۲) که چپرې د محکمې د قطعي او وروستي حکم تطبيق د اجباري تنفيذ غوښتنه وکړي، د پوليسو اداره د ځانګړو امنيتي تدبيرونو په نيولو او د مؤظف هيئت د امنيت په تأمينولو مکلفه ده.

(۳) دکورنيو چارو وزارت مکلف دی د محکمې د قطعي او وروستي حکم د تطبيق په منظور په مرکز او ولايتونو کې د پوليسو ځانګړې قطعه رامنځته او د عدليې وزارت د حقوقو په ادارو کې يې توظيف کړي.

(۳) هرگاه معروض عليه حاضر به دادن ضمانت نباشد، منحيث شخص متمرّد با وی معامله می شود.

مکلفيت پوليس

ماده هجدهم:

(۱) احضار معروض عليه و اخذ ضمانت احضار از وی، تحصيل حقوق و تطبيق حکم محکمه تحت نظر اداره حقوق توسط پوليس صورت می گيرد.

(۲) هرگاه تطبيق حکم قطعي و نهايي محکمه ايجاب تنفيذ اجباری را نمايد، اداره پوليس مکلف به اتخاذ تدابير امنيتی خاص و تأمين امنيت هيئت مؤظف می باشد.

(۳) وزارت امور داخله مکلف است به منظور تطبيق حکم قطعي و نهايي محکمه، قطعه خاص پوليس را در مرکز و ولايات ايجاد و در ادارات حقوق وزارت عدليه توظيف نمايد.

د ضامن (کفیل) او معروض علیه

مکلفیت

نولسمه ماده:

(۱) هغه شخص چې د حقوقو ادارې ته یې د معروض علیه په احضارولو ضمانت ورکړی وي، د غوښتنې په صورت کې د دريو ورځو په موده کې د هغه په احضارولو مکلف دی.

(۲) که چېرې معروض علیه د دولت کار کوونکی یا حکمي شخصیت وي، اړونده اداره مکلفه ده په ټاکلې ميعاد کې معروض علیه د حقوقو ادارې د لیکلې غوښتنې پر بنسټ هغې ادارې ته واستوي.

مسافر او کوچی داین او مدیون

شلمه ماده:

که چېرې داین او مدیون کوچی یا مسافر وي، داین خپله عریضه د هغوی د لنډ مهالې استوګنې د ځای د حقوقو ډېرې نږدې ادارې یا محکمې ته وړاندې کوي، په دې صورت کې معروض علیه مکلف دی د حقوقو

مکلفیت ضامن (کفیل) و معروض

علیه

ماده نهم:

(۱) شخصی که منحیت ضامن (کفیل) به احضار معروض علیه به اداره حقوق ضمانت داده باشد، در صورت مطالبه در مدت سه روز مکلف به احضار وی می باشد.

(۲) هر گاه معروض علیه کارکن دولت یا شخصیت حکمی باشد، اداره مربوطه مکلف است در ميعاد معینه معروض علیه را به اساس تقاضای کتبی اداره حقوق به آن اداره اعزام نماید.

داین و مدیون مسافر و کوچی

ماده بیستم:

هرگاه داین و مدیون، مسافر یا کوچی باشند، داین عریضه خود را به نزدیکترین اداره حقوق یا محکمه محل سکونت موقت آنها ارایه می نماید، در این صورت معروض علیه مکلف است به اداره حقوق ضمانت کتبی

اداري ته ليکلي ضمانت ورکړي.

بدهند.

د کوژدن د فسخه کولو يا د نفقي

مطالبه فسخ نامزدی يا نفقه يا

يا تفریق غوښتنه

تفریق

يوويشتمه ماده:

ماده بیست و یکم:

(۱) که چېرې د حقوقو اداره، د

(۱) هرگاه اداره حقوق،

کوژدن د فسخه کولو يا د نفقي يا

عريضه زن را مبنی بر فسخ

تفریق د غوښتنې په هکله د کومې ښځې

نامزدی يا مطالبه نفقه يا تفریق

عريضه ترلاسه کړي، مکلفه ده، د

دریافت نماید، مکلف است، از

موضوع په هکله په رسمي ډول د (۷)

موضوع رسماً به اداره حقوق محل

کاري ورځو مودې په ترڅ کې د

سکونت معروض عليه در خلال

معروض عليه د استوګنې د ځای د

مدت (۷) روز کاری اطلاع

حقوقو ادارې ته خبر ورکړي.

دهد.

(۲) د معروض عليه د استوګنې د ځای

(۲) اداره حقوق محل سکونت

د حقوقو اداره مکلفه ده، د قانون له

معروض عليه مکلف است، مطابق

حکمونو سره سم، د خپلو اجراءاتو د

احکام قانون از نتایج اجراءات خویش به

پایلو په هکله د عارض د استوګنې د

اداره حقوق محل سکونت عارض

ځای د حقوقو ادارې ته خبر ورکړي.

اطلاع دهد.

(۳) که چېرې معروض عليه د عارض د

(۳) هرگاه معروض عليه به مندرجات

عريضې په مندرجاتو قناعت و نلري،

عريضه عارض قناعت نداشته باشد،

پانې د ښځې د استوګنې د ځای

اوراق به محکمه محل سکونت زن

محکمې ته لېږل کېږي.

ارسال می گردد.

مصالحې ته بلنه

دوه ويشتمه ماده:

(۱) د حقوقو اداره د عارض او د معروض عليه د مراجعې په وخت کې او محکمې ته د قضیې له ارجاع مخکې قضیه ارزوي، د نه قناعت په صورت کې، لوري مصالحې ته رابولي.

(۲) که چېرې قضیه د مصالحې له لارې حل او فصل شي، لوري اصلاحي پانې لاسلیک کوي یا د گوتې نښان ږدي او د حقوقو د ادارې د مسلکي غړي له تأیید او د اړونده دفتر د مسؤل له ملاحظې کولو وروسته ثبتېږي. په دې صورت کې مديون مکلف دی د دې قانون له حکمونو سره سم، دوه سلنه د حقوقو محصول بانک ته تحویل کړي.

(۳) که چېرې قضیه د مصالحې یا منځگړیتوب له لارې حل او فصل نشي، عريضه د هغې له منضمه سندونو سره یو ځای واکمني محکمې ته احاله کېږي.

دعوت به مصالحه

ماده بیست و دوم:

(۱) اداره حقوق حین مراجعه عارض و معروض عليه و قبل از ارجاع قضیه به محکمه، قضیه را بررسی نموده، در صورت عدم قناعت، طرفین را به مصالحه دعوت می نماید.

(۲) هرگاه قضیه با رعایت احکام سایر قوانین از طریق مصالحه حل و فصل شود، طرفین ورق اصلاحي را امضاء یا نشان انگشت گذاشته و بعد از تأیید عضو مسلکی اداره حقوق و ملاحظه شد مسؤل دفتر مربوط ثبت می گردد. در این صورت مديون مکلف است دو فیصد محصول حقوق را طبق احکام این قانون تحویل بانک نماید.

(۳) هرگاه قضیه از طریق مصالحه یا میانجیگری حل و فصل شده نتواند، عريضه با اسناد منضمه آن به محکمه ذیصلاح احاله می گردد.

د عارض او معروض په توگه

استازیتوب

درويشتمه ماده:

که چېرې د کلي اوسېدونکي په گډه ډول په څر ځای، عامه لار، مسیل او دې ته ورته اړوندو قضیو کې ذینفع وي، د حقوقو په اداره کې د استازي په توگه د عارض یا معروض په حیث له هغوی څخه د ځینو حضور کافي دی.

د استوگنې ځای

څلېرېشتمه ماده:

(۱) د دې قانون له حکمونو سره سم د حقيقي شخص د استوگنې ځای عبارت دی له:

۱- هغه ځای چې شخص هلته له یوه کال څخه زیاته استوگنه ولري.

۲- هغه ځای چې شخص هلته دایمي رسمي دنده ولري.

۳- هغه ځای چې شخص هغه د سوداگریز فعالیت یا د ټاکلي کسب د ترسره کولو مرکز غوره کړی وي.

(۲) د زوجې د استوگنې ځای د زوج د

نماینډگی به حیث عارض و

معروض

ماده بیست و سوم:

هرگاه اهالی قریه به صورت مشترک در قضایای مربوط چراگاه، راه عام، مسیل و امثال آن ذینفع باشند، حضور بعضی از آنها به حیث عارض یا معروض علیه منحیث نماینده در اداره حقوق کافی می باشد.

محل سکونت

ماده بیست و چهارم:

(۱) محل سکونت شخص حقيقي مطابق احکام این قانون عبارت است از:

۱- محلی که شخص در آنجا بیش از یک سال سکونت داشته باشد.

۲- محلی که شخص در آنجا وظیفه رسمي دایمي داشته باشد.

۳- محلی که شخص آنجا را مرکز فعالیت تجارتي یا اجرای پیشه معین قرار داده باشد.

(۲) محل سکونت زوجه محل سکونت

زوج می باشد، مگر در دعاوی فسخ نامزدی، مطالبه نفقه و تفریق، محل سکونت زوجه، محل سکونت ولی، وصی یا نماینده قانونی وی می باشد.

(۳) محل سکونت شخص غایب، مفقود، فاقد یا ناقص اهلیت قانونی، حسب احوال محل سکونت ولی، وصی یا قیم وی می باشد.

(۴) محل سکونت شخص حکمی محلی است که دفتر مرکزی آن در آن محل واقع است، در صورتیکه دفتر مرکزی شخص حکمی در خارج از کشور و نمایندگی آن مقیم افغانستان باشد، محلی که نمایندگی آن در آن موقعیت داشته باشد، محل سکونت آن محسوب می گردد.

(۵) هرگاه دفتر فرع شخص حکمی در ولایت دیگری باشد، محلی که دفتر فرع شخص حکمی در آن واقع است، محل سکونت آن محسوب می گردد.

استوگنې ځای دی، خو د کورژدن د فسخي، د نفقي او تفریق د غوښتنې په دعاوو کې د زوجې د استوگنې ځای د هغې د ولي، وصي يا قانوني استازي د استوگنې ځای دی.

(۳) د غایب، ورک، د قانوني اهلیت د نه لرونکي یا ناقص شخص د استوگنې ځای، له احوالو سره سم د هغه د ولي، وصي يا قيم د استوگنې ځای دی.

(۴) د حکمي شخص د استوگنې ځای هغه ځای دی چې مرکزي دفتر يې هلته واقع دی، په هغه صورت کې چې د حکمي شخص مرکزي دفتر له هېواد څخه بهر او نمایندگي يې په افغانستان کې وي، هغه ځای چې نمایندگي يې هلته موقعیت ولري، د هغه د استوگنې ځای گڼل کېږي.

(۵) که چېرې د حکمي شخص د فرع دفتر په بل ولایت کې وي، هغه ځای چې د حکمي شخص د فرع دفتر هلته واقع دی د هغه د استوگنې ځای گڼل کېږي.

فصل سوم

اجراءات اداره حقوق در برابر مطالبات حقوقی

مطالبه دین

ماده بیست و پنجم:

(۱) داین می تواند هر وقت دین خود را از مدیون مطالبه نماید، دین مؤجل از این حکم مستثنی است.

(۲) مدیون مکلف است دین ثابت ذمت خود را در صورت مطالبه، به داین تأدیه نماید، مگر این که در مورد تأدیه طور دیگری موافقه صورت گرفته باشد.

(۳) هرگاه ضامن ادای دین را طور کتبی به عوض مدیون تعهد نموده باشد، مکلف به پرداخت دین ثابت داین می باشد.

اخذ استحضاری

ماده بیست و ششم:

(۱) اداره حقوق، حکم قطعی و نهائی محکمه ذیصلاح را مبنی به تحصیل

درپیم فصل

د حقوقی غوبنتو په وړاندې د حقوقو د ادارې اجراءات

د دین غوبنته

پنځه ویشتمه ماده:

(۱) داین کولی شي هر وخت خپل دین له مدیون څخه وغواړي، مؤجل دین له دې حکم څخه مستثنی دی.

(۲) مدیون مکلف دی د خپل ذمت ثابت دین د غوبنتې په صورت کې، داین ته ورکړي، خو دا چې د ورکړې په هکله بل ډول موافقه صورت موندلې وي.

(۳) که چېرې ضامن د مدیون پر ځای په لیکلې ډول د دین د ادا کولو ژمنه کړې وي، د داین د ثابت دین په ورکړې مکلف دی.

د استحضاری-اخیستل

شپږ ویشتمه ماده:

(۱) د حقوقو اداره د دین د تحصیل په اړه د واکمنې محکمې د قطعې او

وروستي حکم په هکله داین او مدیون ته خبر ورکوي او له هغوی څخه استحضاري اخلي.

(۲) که چېرې محکوم له حکمي شخص یا دولتي اداره وي د هغه واکمن استازی په رسمي ډول د حقوقو د ادارې له لارې غوښتل کېږي. په دې صورت کې دولتي اداره او حکمي شخص مکلف دی، خپل استازی د (۲) کاري ورځو په موده کې د حقوقو ادارې ته ور وپېژني، د استازي د نه ورپېژندلو په صورت کې، راتلونکي مسؤولیت د اړوندې ادارې پر غاړه دی.

د سندونو پر بنسټ د حقوقو

تحصيل

اووه ويستمه ماده:

د حقوقو اداره د لاندې سندونو پر بنسټ د حقوقو په تحصيل اقدام کوي:

۱- هغه رسمي سندونه چې د قانون له حکمونو سره سم، د دولتي ادارو په واسطه ترتيب، ثبت او صادر شوي او له تزوير څخه خالي وي.

دين به اطلاع داین و مدیون رسانیده و از آنها استحضاری اخذ می نماید.

(۲) هرگاه محکوم له شخص حکمي یا اداره دولتي باشد نماینده با صلاحیت آن رسماً از طریق اداره حقوق مطالبه می گردد. در این صورت اداره دولتي و شخص حکمي مکلف است، نماینده خود را در ظرف (۲) روز کاری به اداره حقوق معرفی نماید در صورت عدم معرفی نماینده، مسؤولیت بعدی به عهده اداره مربوط می باشد.

تحصيل حقوق به اساس

اسناد

ماده بیست و هفتم:

اداره حقوق بر اساس اسناد ذیل به تحصيل حقوق اقدام می نماید:

۱- اسناد رسمي که توسط ادارات دولتي طبق احکام قانون ترتيب، ثبت و صادر شده و عاری از تزوير باشد.

۲- اسناد عرفی در صورتی که معروض علیه به آن قناعت داشته باشد.

۳- وثایق که توسط محاکم ذیصلاح ترتیب و صادر گردیده باشد و دارای ثبت محفوظ قضاء و عاری از جعل و تزویر باشد.

۴- احکام قطعی و نهایی محاکم.

۵- احکام قطعی و نهایی که توسط محکمه کشور خارجی صادر و از طرف وزارت امور خارجه افغانستان تصدیق شده باشد.

۶- سایر اسناد که مطابق احکام قانون قابل اعتبار شناخته شده باشد.

تحصیل دین

ماده بیست و هشتم:

(۱) هرگاه مدیون توان پرداخت دین ثابت داین را نداشته باشد، اداره حقوق می تواند بعد از موافقه کتبی داین و مدیون برای پرداخت آن مهلت

۲- عرفی سندونه په هغه صورت کې چې معروض علیه په هغو قناعت ولري.

۳- هغه وثیقي چې د واکمنو محکمو په واسطه ترتیب او صادري شوي وي او د قضاء د محفوظ ثبت لرونکي او له جعل او تزویر پاکي وي.

۴- د محکمو قطعي او وروستي حکمونه.

۵- هغه قطعي او وروستي حکمونه چې د بهرني هېواد د محکمي په واسطه صادر او د افغانستان د بهرنيو چارو وزارت له لوري تصدیق شوي وي.

۶- هغه نور سندونه چې د قانون له حکمونو سره سم، د اعتبار وړ پېژندل شوي وي.

د دین تحصیل

اته ویشتمه ماده:

(۱) که چېرې مدیون د داین د ثابت دین د ورکړې توان و نلري، د حقوقو اداره کولی شي د داین او مدیون له لیکلې موافقې وروسته د هغه د ورکړې

لپاره مهلت وټاکي.

(۲) که چېرې د دين ورکړه په قسطونو سره صورت ومومي، له لومړي قسط څخه د حقوقو د محصول دوه سلنه له مديون څخه اخیستل کېږي.

(۳) که چېرې مديون پاتي قسطونه د حقوقو د ادارې له مداخلې پرته د هغه په ټاکلي وخت او زمان کې ورکړي، له هغه څخه د حقوقو محصول نه اخیستل کېږي.

(۴) که چېرې مديون د داین د طلب په عوض کې خپل ملکیت په قطعي بېي سره هغه ته ولېږدوي، له هغه څخه دوه سلنه د حقوقو محصول اخیستل کېږي.

(۵) که چېرې د مديون ملکیت د دين په بدل کې د رهن په ډول د داین په واک کې ورکړل شي، د حقوقو محصول نه اخیستل کېږي.

(۶) که چېرې د حقوقو ادارې له مديون څخه د دين له تحصيل وروسته د حقوقو محصول اخیستی وي، په محکمه کې د رسېد لیک د ترتیبولو په وخت کې له مديون څخه محصول نه

تعیین نماید.

(۲) هرگاه پرداخت دين به اقساط صورت گیرد، از قسط اول دو فیصد محصول حقوق از مديون اخذ می گردد.

(۳) هرگاه مديون اقساط باقی مانده را بدون مداخله اداره حقوق در وقت و زمان معین آن تأدیه نماید از وی محصول حقوق اخذ نمی گردد.

(۴) هرگاه مديون به عوض طلب داین ملکیت خود را به بیع قطعی به وی انتقال کند، از وی دو فیصد محصول حقوق اخذ می گردد.

(۵) هرگاه ملکیت مديون در بدل دين به طور رهن در اختیار داین قرار داده شود، محصول حقوق اخذ نمی شود.

(۶) هرگاه اداره حقوق بعد از تحصيل دين از مديون محصول حقوق اخذ نموده باشد، حين ترتیب رسيد خط در محکمه، از مديون محصول اخذ

اخیستل کپري.

(۷) که چپرې (د محکوم بها) تحصیل د محکمې له قطعي او وروستي حکم وروسته صورت ومومي، د حقوقو په اداره کې د حقوقو د محصول د ورکړې تابع نه گرځي.

(۸) د حقوقو اداره د هغو منقولو مالونو له تحصیل څخه چې بیه یې په عریضه کې ټاکل شوې نه وي، د اهل خبره په واسطه د بیې له ټاکنې وروسته، دهغو محصول اخیستل کپري.

(۹) د حقوقو په ادارو کې د نفقې، کسوت، مهر او نورو اړوندو موضوعاتو د غوښتلو او له واده څخه د راپیدا شوې نورې قضیې او د بنځې له لوري د حق الارث او د کورژدن د فسخه کولو غوښتنه، د حقوقو د محصول د ورکړې تابع نه دي.

د حقوقو محصول

نهه ویشتمه ماده:

(۱) مدیون مکلف دی، د دین له تحصیل وروسته د حقوقو محصول

نمی گردد.

(۷) هرگاه تحصیل (محکوم بها) بعد از حکم قطعی و نهایی محکمه صورت گیرد، تابع پرداخت محصول حقوق در اداره حقوق نمی گردد.

(۸) اداره حقوق از تحصیل اموال منقولي که قیمت آن در عریضه تعیین نشده باشد، بعد از تعیین قیمت توسط اهل خبره، محصول آنرا اخذ می نماید.

(۹) مطالبه نفقه، کسوت، مهر و سایر موضوعات مربوط به قضایای ناشی از ازدواج از طرف زن فسخ نامزدی و مطالبه حق الارث در ادارات حقوق، تابع پرداخت محصول حقوق نمی باشد.

محصول حقوق

ماده بیست و نهم:

(۱) مدیون مکلف است، بعد از تحصیل دین، محصول حقوق را

ورکړي.

(۲) ددې مادې په (۱) فقره کې درج شوي محصول د تحصيل شوي دين د دوه سلنه معادل دی.

(۳) د حقوقو اداره د نورو دولتي ادارو د محصول په تحصيل مکلفه نه ده، په هغه صورت کې چې د دولت د نورو ادارو محصول د تحصيل وړ وي او د شخص پر ذمه پاتې شوي وي، د حقوقو اداره دغه محصول تحصيلوي او د عدليې وزارت له لارې يې په دولتي واحد حساب بانک ته تحويلوي.

(۴) د حقوقو د ادارې مؤظف د دې مادې په (۲) فقره کې درج د حقوقو محصول په مستقيم ډول له مديون څخه نشي اخيستلی.

(۵) مديون مکلف دی، د حقوقو محصول د حقوقو د ادارې د تعرفې په ذريعه د دولت د وارداتو په حساب بانک ته تحويل کړي او اویز يې د ثبت په غرض د حقوقو اړوندې ادارې ته وړاندې کړي.

(۶) په هغو ځايونو کې چې بانک شتون

پرداخت نمايد.

(۲) محصول مندرج فقره (۱) اين ماده معادل دو فيصد دين تحصيل شده می باشد.

(۳) اداره حقوق مکلف به تحصيل محصول ساير ادارات دولتي نبوده، در صورتی که محصول ساير ادارات دولت قابل تحصيل بوده و بر ذمه شخص باقی مانده باشد، اداره حقوق اين محصول را تحصيل و از طريق وزارت عدليه به حساب واحد دولتي تحويل بانک می نمايد.

(۴) مؤظف اداره حقوق محصول حقوق مندرج فقره (۲) اين ماده را مستقيماً از مديون اخذ کرده نمی تواند.

(۵) مديون مکلف است، محصول حقوق را ذريعه تعرفه اداره حقوق به حساب واردات دولت تحويل بانک نموده و اویز آنرا غرض ثبت به اداره حقوق مربوط ارايه نمايد.

(۶) در محلاتی که بانک موجود

نباشد، مؤظف اداره حقوق می تواند، محصول حقوق را مستقیماً از مدیون اخذ و درج تعرفه نموده و در خلال پانزده روز تحویل بانک نماید و آویز آنرا در دفتر مربوط ثبت کند در غیر آن علاوه بر تحویلی مبلغ مذکور در برابر هر روز تأخیر مکلف به پرداخت جریمه معادل پنج فیصد آن می باشد.

(۷) هرگاه مدیون توان پرداخت محصول حقوق را به صورت یکبارگی نداشته باشد، وزیر عدلیه در مرکز و ولایات و والی در ولایت مربوطه می تواند بانظرداشت استطاعت مدیون، پرداخت محصول حقوق را الی مدت یک سال طور ماهوار قسط نماید.

(۸) مدیون مکلف است، اقساط مندرج فقره (۷) این ماده را در خلال مدت معینه تأدیه نماید، در غیر آن در برابر هر روز تأخیر مکلف به پرداخت جریمه نقدی معادل یک فیصد

ونلری د حقوقو د ادارې مؤظف کولی شي، د حقوقو محصول په مستقیم ډول له مدیون څخه واخلي او په تعرفه کې یې درج کړي او د پنځلسو ورځو په ترڅ کې یې بانک ته تحویل کړي او آویز یې په اړوند دفتر کې ثبت کړي. له دې پرته د یادو پیسو په تحویلولو سربره د هرې ورځې څنډه په وړاندې د پنځه سلنې معادل جریمې په ورکړې مکلف دی.

(۷) که چېرې مدیون په یو واریز ډول د حقوقو د محصول د ورکړې توان ونلري، د عدلیې وزیر په مرکز او ولایتونو او والي په اړوند ولایت کې کولی شي، د مدیون د استطاعت په پام کې نیولو سره د حقوقو د محصول ورکړه د یو کال تر مودې پورې په میاشتنی ډول قسط کړي.

(۸) مدیون مکلف دی، د دې مادې په (۷) فقره کې درج شوي قسطونه د ټاکلې مودې په ترڅ کې ورکړي، له دې پرته د هرې ورځې څنډه په وړاندې د هغه د یوې سلنې معادلې نغدي

جریمې په ورکړې مکلف هم دی.

په قسطونو د دین تحصیل

دېرشمه ماده:

(۱) که چېرې مدیون داین ته د ثابت دین د ورکړې توان ونلري، د داین او مدیون د نه موافقې په صورت کې د حقوقو اداره کولای شي په قسطونو سره د دین د ورکړې وړاندیز ترتیب او واکمني محکمې ته یې وړاندې کړي.

(۲) د قسطونو ټاکل د واکمني محکمې په تجویز د مدیون مالي توان ته په کتو سره دیوه کال مودې لپاره په میاشتنی ډول صورت مومي.

له حق الاجرت یا بانکي حساب

څخه د دین تحصیل

یو دېرشمه ماده:

(۱) که چېرې مدیون د دین د ادا کولو لپاره منقوله یا غیر منقوله شتمني ونلري خو د اجرت په وړاندې شاغل وي، دین د اړوندې ادارې په همکاری-د مدیون د لومړنیو احتیاجاتو په رعایتولو سره د مدیون د حق الاجرت له وجې څخه

آن نیز می باشد.

تحصیل دین به اقساط

ماده سی ام:

(۱) هرگاه مدیون توان پرداخت دین ثابت را به داین نداشته باشد، در صورت عدم موافقه داین و مدیون اداره حقوق می تواند، پیشنهاد پرداخت دین را به اقساط ترتیب و به محکمه ذیصلاح ارایه نماید.

(۲) تعیین اقساط به تجویز محکمه ذیصلاح بادر نظر داشت توان مالی مدیون برای مدت یک سال طور ماهوار صورت می گیرد.

تحصیل دین از حق الاجرت یا

حساب بانکی

ماده سی و یکم:

(۱) هرگاه مدیون، دارایی منقول یا غیرمنقول جهت ادای دین نداشته ولی شاغل در برابر اجرت باشد، دین به همکاری اداره مربوط با رعایت احتیاجات اولیه مدیون از وجه حق الاجرت مدیون تحصیل و به داین

تحصيلپري او داین ته ورکول کېږي. (۲) که چېرې مديون، د داین دین ورنکړي، د حقوقو اداره د هغه د شتمنی په تثبيت لاس پورې کوي. په هغه صورت کې چې مديون د بانکي حساب لرونکی وي، د حقوقو اداره د هغه حساب د واکمني محکمې له استیذان وروسته تړي او د مديون د لومړنيو احتیاجاتو په رعایتولو سره د داین د حق په تحصيل لاس پورې کوي. (۳) که چېرې د محکوم له د حق د ورکړې په هکله د محکمې قطعي او وروستی حکم صادر شوی وي او محکوم علیه د محکوم له د حق ورکړې ته حاضر نه وي، د حقوقو اداره د هغه د شتمنی په تثبيت لاس پورې کوي. په هغه صورت کې چې مديون د بانکي حساب لرونکی وي، د حقوقو اداره د هغه حساب تړي او د محکوم علیه د لومړنيو احتیاجاتو په رعایتولو سره د محکوم له د حق په تحصيل لاس پورې کوي.

پرداخته می شود. (۲) هرگاه مديون، دین داین را تأديه نماید، اداره حقوق به تثبيت دارایی وی اقدام می کند. در صورتی که مديون دارای حساب بانکی باشد یا اموال منقول باشد، اداره حقوق حساب وی را پس از استیذان محکمه ذیصلاح مسدود و با رعایت احتیاجات اولیه مديون به تحصيل حق داین، اقدام می نماید. (۳) هرگاه حکم قطعی و نهایی محکمه در مورد پرداخت حق محکوم له صادر شده باشد و محکوم علیه حاضر به پرداخت حق محکوم له نباشد. اداره حقوق به تثبيت دارایی وی اقدام می کند. در صورتی که مديون دارای حساب بانکی باشد، اداره حقوق حساب وی را مسدود و با رعایت احتیاجات اولیه محکوم علیه به تحصيل حق محکوم له اقدام می نماید.

د نیابت پر بنسټ د دین

تحصیل

دوه دېرشمه ماده:

که چېرې داین د مدیون پر ذمه د ثابت دین د تحصیل سندونه په لاس کې ولري او د مؤجه عذر پر بنا د مدیون د استوګنې ځای ته چې په بل ولایت کې استوګنه لري، مراجعه ونه کړای شي، د دین تحصیل د نیابت پر بنسټ صورت مومي.

د نیابت په حالت کې د حقوقو د

ادارو مکلفیت

دري دېرشمه ماده:

(۱) د داین د استوګنې د ځای د حقوقو اداره د دې قانون په دوه دېرشمه ماده کې په درج شوي حالت کې، مکلفه ده چې د داین د سندونو نقل له مهر او نښې وروسته په رسمي ډول د مدیون د استوګنې د ځای د حقوقو ادارې ته ولېږي.

(۲) د مدیون د استوګنې د ځای د حقوقو اداره مکلفه ده، د دې مادې په

تحصیل دین به اساس

نیابت

ماده سی و دوم:

هرگاه داین، اسناد تحصیل دین ثابت بر ذمه مدیون را در دست داشته باشد و بنابر عذر مؤجه به محل سکونت مدیون که در ولایت دیگر سکونت دارد، مراجعه نموده نتواند، تحصیل دین به اساس نیابت صورت می گیرد.

مکلفیت ادارات حقوق در حالت

نیابت

ماده سی و سوم:

(۱) اداره حقوق محل سکونت داین در حالت مندرج ماده سی و دوم این قانون، مکلف است کاپی اسناد داین را بعد از مهر و نشانی طور رسمی به اداره حقوق محل سکونت مدیون ارسال نماید.

(۲) اداره حقوق محل سکونت مدیون مکلف است بعد از مواصلت

(۱) فقره کي د درج شوو سندونو له رسېدو وروسته په هغه صورت کي چې مديون د دين د ادعا مبطل سند ونلري، د داین په سند کي درج شوی دین تحصیل کړي او د بانک له لارې د داین د استوگنې د ځای د حقوقو ادارې ته ولېږي.

اسناد مندرج فقره (۱) این ماده در صورتی که مديون سند مبطل ادعای داین را نداشته باشد، دین مندرج سند داین را تحصیل و از طریق بانک به اداره حقوق محل سکونت داین ارسال نماید.

(۳) د داین د استوگنې د ځای د حقوقو اداره مکلفه ده، تحصیل شوې وجه داین ته وسپاري، لیکلی رسېد واخلې او سند يې په رسمي ډول د مديون د استوگنې د ځای د حقوقو ادارې ته ولېږي.

(۳) اداره حقوق محل سکونت داین مکلف است، وجه تحصیل شده را به داین تسلیم نموده، رسید کتبی اخذ و سند آن را طور رسمی به اداره حقوق محل سکونت مديون ارسال نماید.

(۴) په دې ماده کي د درج شوو اجراآتو لگښتونه د داین پر ذمه دي.

(۴) مصارف اجراآت مندرج این ماده، بر ذمه داین می باشد.

څلورم فصل

فصل چهارم

د ملکیت تخلیه او تسلیمي

تخلیه و تسلیمي ملکیت

د مالک د ملکیت تخلیه

تخلیه ملکیت مالک

څلوردېرشمه ماده:

ماده سی و چهارم:

د بل شخص له تصرف څخه د مالک د ملکیت تخلیه د هغه قانوني سند له مخې چې مبطل يې شتون ونلري، د مالک يا

تخلیه ملکیت مالک از تصرف شخص دیگر به اساس سند قانونی که مبطل آن موجود نباشد، به تقاضای مالک

د هغه د قانوني استازي په غوښتنه د واکمني محکمې په تجویز ددې قانون په پنځه څلورېننمه ماده کې د درج شوي هیئت په واسطه صورت مومي.

د تخلیې ابلاغ

پنځه دېرشمه ماده:

د حقوقو اداره، د غیر منقول ملکیت د تخلیې موضوع متصرف ته ابلاغوي، په دې صورت کې متصرف مکلف دی، غیر منقول ملکیت د ابلاغ له نېټې وروسته د پنځلسو ورځو مودې په ترڅ کې تخلیه کړي، دغه موده د مالک په موافقه تمدیدېدای شي.

د سوداگریز ځای تخلیه

شپږ دېرشمه ماده:

سوداگریز ځای او موضع د اجارې د قرارداد د مودې له پایته رسېدو وروسته، په هغه صورت کې چې مالک په خپله هغه ته اړتیا ولري او اجاره اخیستونکی هغه تخلیه نکړي د واکمني محکمې له تجویز وروسته په جبري ډول تخلیه کېږي.

یا نماینده قانونی وی به تجویز محکمه ذیصلاح توسط هیئت مندرج ماده چهل و پنجم این قانون صورت می گیرد.

ابلاغ تخلیه

ماده سی و پنجم:

اداره حقوق، موضوع تخلیه ملکیت غیر منقول را به متصرف ابلاغ می نماید، در این صورت متصرف مکلف است، ملکیت غیر منقول را در خلال مدت پانزده روز بعد از تاریخ ابلاغ تخلیه نماید، این مدت به موافقه مالک تمدید شده می تواند.

تخلیه محل تجارتي

ماده سی و ششم:

موضع و محل تجارتي بعد از ختم میعاد قرار داد اجاره، در صورتی که مالک خود به آن ضرورت داشته باشد و اجاره گیرنده آنرا تخلیه نه نماید بعد از تجویز محکمه ذیصلاح جبراً تخلیه می گردد.

د غیر سوداگریز ځای تخلیه

اووه دپړشمه ماده:

(۱) اجاره اخیستونکی نشي کولی د قرارداد له پایته رسېدو وروسته هغه غیر سوداگریز ځای چې د ټاکلې مودې لپاره یې په اجارې اخیستی، د هغه د تخلیې په هکله د مالک د غوښتنې په صورت کې، په خپل تصرف کې وساتي.

(۲) د عدلیې وزیر په مرکز کې او والي په اړوند ولایت کې کولی شي استوګنځي ته د اجاره اخیستونکي د اړتیا په صورت کې له احوالو سره سم تر دریو میاشتو مودې پورې مهلت ورکړي. دغه مهلت د مالک له لیکلې موافقې پرته تمدیدېدای نشي.

غایب اجاره اخیستونکی

اته دپړشمه ماده:

(۱) که چېرې اجاره اخیستونکی له دریو میاشتو مودې څخه زیات غایب شي او د هغه د غیابت په پایله کې د مالک اجاره او عایدات وځنډول شي، د

تخلیه محل غیر تجارتي

ماده سی و هفتم:

(۱) اجاره گیرنده نمی تواند بعد از ختم قرارداد محل غیر تجارتي که به مدت معین آنرا به اجاره گرفته است، در صورت تقاضای مالک مبنی بر تخلیه آن، در تصرف خود نگهدارد.

(۲) وزیر عدلیه در مرکز و والی در ولایت مربوط می توانند در صورت ضرورت اجاره گیرنده به سر پناه حسب احوال الی مدت سه ماه، مهلت بدهد. این مهلت بدون موافقه کتبی مالک تمدید شده نمی تواند.

اجاره گیرنده غایب

ماده سی و هشتم:

(۱) هرگاه اجاره گیرنده، بیش از مدت سه ماه غایب گردد و در نتیجه غیابت وی اجاره و عایدات مالک معطل شود، اداره حقوق

حقوقو اداره د مالک په غوښتنه موضوع له گڼ تیرازو ټولیزو رسنیو څخه د یوې له لارې د غایب شخص د خبرتیا او حضور لپاره د مالک په لگښت اعلانوي.

(۲) که چېرې غایب شخص د اعلان له نېټې څخه زیات نه زیات د دريو میاشتو مودې په ترڅ کې حاضر نشي، د حقوقو اداره د ملکیت تخلیه او تسلیمي واکمني محکمې ته وړاندیزوي، په دې صورت کې محکمه د وړاندیز له وړاندې کېدو څخه وروسته د لسو ورځو مودې په ترڅ کې، د ملکیت د غیابي تخلیې په هکله تصمیم نیسي.

د غایب شخص د مالونو په هکله

اجراآت

نهه دېرشمه ماده:

(۱) که چېرې غایب شخص قایم مقام ونلري، هغه مالونه چې له تخلیه شوي ملکیت څخه لاسته راغلي دي، ددې قانون په پنځه څلورېنتمه ماده کې د درج شوي مؤظف هیئت په واسطه په

به اساس تقاضای مالک موضوع را از طریق یکی از رسانه های همگانی کثیرالانتشار جهت آگاهی و حضور شخص غایب به مصرف مالک اعلان می نماید.

(۲) هرگاه شخص غایب در خلال حد اکثر مدت سه ماه بعد از تاریخ اعلان حاضر نگردد، اداره حقوق تخلیه و تسلیمی ملکیت را به محکمه ذیصلاح پیشنهاد می نماید، در این صورت محکمه در خلال مدت ده روز بعد از ارایه پیشنهاد، تصمیمی مبنی بر تخلیه غیابی ملکیت را اتخاذ می نماید.

اجراآت در مورد اموال شخص

غایب

ماده سی و نهم:

(۱) هرگاه شخص غایب، قایم مقام نداشته باشد، اموالی که از ملکیت تخلیه شده بدست آمده، توسط هیئت مؤظف مندرج ماده چهل و پنجم این قانون در

چهار نقل فهرست و تشریح گردیده، یک یک نقل آن در محکمه ذیصلاح صدور حکم، شاروالی، اداره حقوق مربوط و پولیس محل حفظ می‌گردد.

(۲) هرگاه اموال مندرج فقره (۱) این ماده مستلزم تشریح مزید فنی باشد، از نظر اهل خبره استفاده می‌گردد، در صورتی که این نوع اجراءات ایجاب مصارف را نماید، مالک مکلف به پرداخت آن می‌باشد.

(۳) اموالی که از ملکیت تخلیه شده بدست آمده الی حضور شخص غایب یا قایم مقام قانونی وی طبق تجویز محکمه به مالک اصلی ملکیت تخلیه شده رسماً تسلیم یا در محل مصئون که محکمه تشخیص نماید، نگهداری می‌شود.

(۴) هرگاه ملکیت مندرج فقره (۳) این ماده تحت تضمین بانک قرار داشته باشد، اموالی که از

خلورو نقلونو کې فهرست او تشریح کېږي، یو یو نقل یې د حکم د صادرېدو په واکمنه محکمه، بناروالی، د حقوقو په اړونده اداره او د سیمې د پولیسو په اداره کې ساتل کېږي.

(۲) که چېرې د دې مادې په (۱) فقره کې درج شوي مالونه د زیاتې فني تشریح غوښتنه وکړي د اهل خبره له نظرڅخه گټه اخیستل کېږي، په هغه صورت کې چې دغه شان اجراءات د لگښتونو غوښتنه وکړي، مالک د هغو په ورکړې مکلف دی.

(۳) هغه مالونه چې له تخلیه شوي ملکیت څخه تر لاسه شوي د غایب شخص یا د هغه د قانوني قایم مقام تر حضور پورې د محکمې له تجویز سره سم، په رسمي ډول د تخلیه شوي ملکیت اصلي مالک ته تسلیمېږي یا هغه خوندي ځای کې چې محکمه یې تشخیص کړي ساتل کېږي.

(۴) که چېرې د دې مادې په (۳) فقره کې درج شوي ملکیت د بانک تر تضمین لاندې وي، هغه مالونه چې له

آن بدست آمده به بانک تسلیم داده می شود. هیئت مندرج مادهٔ چهل و پنجم این قانون بعد از استیذان محکمهٔ ذیصلاح از طریق داوطلبی آنرا به فروش رسانیده و وجه ناشی از فروش آن به نام و مصرف اجاره گیرنده غایب به حساب امانت تحویل بانک می نماید.

(۵) هرگاه شخص غایب یا قایم مقام قانونی وی الی مدت یکسال حاضر نگردد یا اموال به دست آمده از ملکیت تخلیه شده، سریع الفساد باشد و یا خاصیت خود را از دست بدهد، اموال مذکور توسط هیئت مندرج مادهٔ چهل و پنجم این قانون به تجویز محکمهٔ ذیصلاح، بفروش رسیده و پول آن طور ودیعه به نام و مصرف اجاره گیرنده، تحویل بانک می گردد.

هغه څخه تر لاسه شوي دي، بانک ته تسليمېږي. ددې قانون په پنځه څلوېښتمه ماده کې درج شوی هیئت د واکمنې محکمې له استیذان وروسته د داوطلبی له لارې پلوري او د هغه له پلورنې څخه تر لاسه شوي وجه د غایب اجاره اخیستونکي په نامه او لگښت د امانت په حساب بانک ته تحویلوي.

(۵) که چېرې غایب شخص یا د هغه قانوني قایم مقام د یو کال تر مودې پورې حاضر نشي یا له تخلیه شوي ملکیت څخه تر لاسه شوي مالونه ژر فاسدېدونکي وي او یا خپل خاصیت له لاسه ورکړي، یاد مالونه ددې قانون په پنځه څلوېښتمه ماده کې د درج شوي هیئت په واسطه د واکمنې محکمې په تجویز، پلورل کېږي او پیسې یې د ودیعي په ډول د اجاره اخیستونکي په نامه او لگښت بانک کې تحویلېږي.

د قيم ټاکنه

څلوربښتمه ماده:

(۱) که چېرې محکمه محکوم له ته د محکوم بها د تسليمولو په اړوند حکم صادر کړي خو محکوم له يا د هغه قانوني استازی د محکوم بها د تسليمۍ په منظور حاضر نشي، په دې صورت کې د حقوقو اداره واکمني محکمې ته د قيم ټاکنه وړاندیزوي.

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې درج شوی محکوم بها د دې قانون په پنځه څلوربښتمه ماده کې د درج شوي هیت له خوا هغه شخص ته چې د محکمې له لوري د قيم په توګه ټاکل کېږي، تسليمېږي.

تعيين قيم

ماده ټولم:

(۱) هرگاه محکمه در رابطه به تسليمی محکوم بها به محکوم له حکم صادر نموده ولی محکوم له يا نماينده قانونی وی به منظور تسليمی محکوم بها حاضر نگردد، در اینصورت اداره حقوق، تعيين قيم را به محکمه ذیصلاح پیشنهاد می نماید.

(۲) محکوم بها مندرج فقره (۱) این ماده از طرف هیئت مندرج ماده ټولم و پنجم این قانون به شخصی که از طرف محکمه به حيث قيم تعيين می گردد، تسليم داده می شود.

پنجم فصل

د محکمی د قطعی او وروستی
حکم تطبیق او اجباري تنفيذ
د محکمی د قطعی او وروستی
حکم تطبیق او اجباري تنفيذ
یوڅلوپښتمه ماده:

(۱) محکوم علیه د محکمی د قطعی او وروستی حکم له صادرېدو وروسته، د پنځلسو ورځو مودې په ترڅ کې، د حکم د نص د مندرجاتو په رعایتولو مکلف دی.

(۲) که چېرې محکوم علیه له مؤجه عذر پرته د دې مادې په (۱) فقره کې د درج شوې مودې په ترڅ کې د محکمی د قطعی او وروستی حکم له رعایتولو څخه ډډه وکړي، د حقوقو اداره د دې قانون له حکمونو سره سم، د دې قانون په پنځه څلوپښتمه ماده کې د درج شوي هیئت په واسطه، د شلو ورځو مودې په ترڅ کې د هغه په اجباري تنفيذ لاس پورې کوي.

فصل پنجم

تطبیق حکم قطعی و نهائی
محکمه و تنفيذ اجباری
تطبیق حکم قطعی و نهائی محکمه
و تنفيذ اجباری
ماده چهل و یکم:

(۱) محکوم علیه بعد از اصدار حکم قطعی و نهایی محکمه، مکلف به رعایت مندرجات نص حکم، در خلال مدت پانزده روز می باشد.

(۲) هرگاه محکوم علیه از رعایت حکم قطعی و نهایی محکمه در خلال مدت مندرج فقره (۱) این ماده بدون عذر مؤجه امتناع ورزد، اداره حقوق مطابق احکام این قانون در خلال مدت بیست روز به تنفيذ اجباری آن توسط هیئت مندرج ماده چهل و پنجم این قانون اقدام می نماید.

(۳) هرگاه حين تطبيق حكم قطعی و نهائی محکمه اشکال بروز نماید، اداره حقوق موضوع را جهت رفع اشکال به محکمه ذیصلاح محول می نماید.

(۴) هرگاه شخص محکوم له غایب باشد، اداره حقوق مکلف است، قرار ذیل حکم قطعی و نهایی محکمه را تطبيق نماید:

۱- در صورتیکه محکوم بها اموال غیر منقول باشد، مطابق حکم ماده چهارم این قانون اجراءات صورت می گیرد.

۲- در صورتیکه محکوم بها وجوه نقدی باشد، به حساب امانت به مصرف محکوم له تحویل بانک می گردد.

ایجاد کمیسیون تحصیل

قرضه های صعب الحصول

ماده چهارم و دوم:

(۱) به منظور تحصیل قرضه های صعب الحصول کمیسیونی، تحت

(۳) که چهری د محکمی د قطعی او وروستی حکم د تطبيق په وخت کې ستونزه څرگنده شي، د حقوقو اداره موضوع د ستونزې د لرې کولو لپاره واکمني محکمی ته محول کوي.

(۴) که چهری محکوم له شخص غایب وي، د حقوقو اداره مکلفه ده، د محکمی قطعی او وروستی حکم په لاندې ډول تطبيق کړي:

۱- په هغه صورت کې چې محکوم بها غیر منقول مالونه وي د دې قانون د څلویښتمې مادې له حکم سره سم، اجراءات صورت مومي.

۲- په هغه صورت کې چې محکوم بها نغدي وجوه وي، د امانت په حساب د محکوم له په لگښت بانک ته تحویلېږي.

د صعب الحصوله قرضو د تحصیل

د کمیسیون رامنځته کول

دوه څلویښتمه ماده:

(۱) د صعب الحصوله قرضو د تحصیل په منظور کمیسیون د عدلیې وزیر تر

- رياست لاندې په لاندې تركيب سره رامنځته كېږي:
- ۱- د سترې محكمې واكمن استازی د غړي په توگه.
- ۲- د لويې څارنوالۍ واكمن استازی د غړي په توگه.
- ۳- د كورنيو چارو وزارت واكمن استازی د غړي په توگه.
- ۴- د ملي امنيت د عمومي رياست واكمن استازی د غړي په توگه.
- ۵- د افغانستان د اسلامي جمهوريت د چارو ادارې د لوی رياست د حقوقي، تقنيني او قضايي چارو د رياست واكمن استازی د غړي په توگه.
- ۶- د مدافع وكيانو د خپلواك انجمن واكمن استازی د غړي په توگه.
- ۷- د ماليې وزارت واكمن استازی د غړي په توگه.
- ۸- د افغانستان بانک واكمن استازی د غړي په توگه.
- ۹- د حقوقو د ادارې لوی رئيس د منشي په توگه.
- (۲) ددې مادې په (۱) فقره كې د درج
- رياست وزير عدليه به تركيب ذيل ايجاد می گردد:
- ۱- نماينده با صلاحيت ستره محكمه به حيث عضو.
- ۲- نماينده با صلاحيت اداره لوی څارنوالی به حيث عضو.
- ۳- نماينده با صلاحيت وزارت امور داخله به حيث عضو.
- ۴- نماينده با صلاحيت رياست عمومي امنيت ملی به حيث عضو.
- ۵- نماينده با صلاحيت رياست امور حقوقي، تقينی و قضایی رياست عمومي اداره امور جمهوری اسلامی افغانستان به حيث عضو.
- ۶- نماينده با صلاحيت انجمن مستقل وکلای مدافع به حيث عضو.
- ۷- نماينده با صلاحيت وزارت ماليه به حيث عضو.
- ۸- نماينده با صلاحيت دافغانستان بانک به حيث عضو.
- ۹- رئيس عمومي اداره حقوق به حيث منشی.
- (۲) طرز فعالیت و تدوير جلسات

شوي کمپسيون فعاليت او د غونډو د جوړېدو ډول په هغه جلا کړنلاره کې چې د هغه کمپسيون له لوري تصویبېږي، تنظیمېږي.

د اجباري تنفيذ له لارې د دين

ادا کول

دري څلوېښتمه ماده:

(۱) که چېرې د دې قانون له حکمونو سره سم، د مديون د ذمت ثابت دين تحصيل نشوای شي، د دين تحصيل د اجباري تنفيذ له لارې صورت مومي.

(۲) اجباري تنفيذ په هغو مالونو صورت مومي چې د مديون په لومړني احتياج کې شامل نه وي. دغه تنفيذ د حقوقو د ادارې په وړاندیز او د واکمنې محکمې د استيزان پر بنسټ صورت مومي.

(۳) د دې مادې په (۲) فقره کې درج شوي مالونه د داین له دين سره متناسب د دې قانون په پنځه څلوېښتمه ماده کې د درج شوي هيئت په واسطه د مديون يا د هغه د قانوني استازي په حضور کې د داوطلبی له لارې پلورل کېږي، له تر

کمپسيون مندرج فقره (۱) این ماده در طرز العمل جداگانه که از طرف آن کمپسيون تصویب می شود، تنظیم می گردد.

ایفای دين از طريق تنفيذ

اجباری

ماده چهل و سوم:

(۱) هرگاه دين ثابت ذمت مديون مطابق احکام این قانون تحصيل شده نتواند، تحصيل دين از طريق تنفيذ اجباری صورت می گیرد.

(۲) تنفيذ اجباری روی اموالی صورت می گیرد که شامل احتياج اوليه مديون نباشد. این تنفيذ به اساس پیشنهاد اداره حقوق و استيزان محکمه ذیصلاح صورت می گیرد.

(۳) اموال مندرج فقره (۲) این ماده متناسب به دين داین توسط هيئت مندرج ماده چهل و پنجم این قانون در حضور مديون يا نماينده قانونی وی از طريق داوطلبی به فروش رسیده، از

لاسه شوې وجه څخه، د مديون دين اداء كېږي.

وجه بدست آمده، دين مديون اداء می شود.

(۴) كه چېرې مديون يا د هغه قانوني استازی د داوطلبې په مجلس کې له حضور څخه ډډه وکړي، ددې قانون په پنځه څلوېښتمه ماده کې درج شوی هیئت د مالونو د پلورنې په هکله اقدام کوي او موضوع په محضر کې درجوي.

(۴) هرگاه مديون يا نماينده قانونی وی از حضور در مجلس داوطلبی امتناع ورزد، هیئت مندرج ماده چهل و پنجم این قانون در موردفروش اموال اقدام نموده و موضوع را درج محضر می نماید.

د مديون لومړنی احتیاج

احتیاج اولیة مديون

څلور څلوېښتمه ماده:

ماده چهل و چهارم:

(۱) د مديون لومړنی احتیاج استوګنځی او هغه وسایل شاملوي چې د هغود نشتوالي په صورت کې مديون ونه کړای شي په عادي ډول ژوند وکړي.
(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې د درج شوو وسایلو فهرست د دې قانون په پنځه څلوېښتمه ماده کې د درج شوي هیئت په واسطه تښتېږي او په مرکز کې د عدلیې وزیر او په ولایت کې د والي تأیید ته رسول کېږي.

(۱) احتیاج اولیة مديون شامل مسکن و وسایلی می باشد که در صورت فقدان آن مديون نتواند به صورت عادی زندگی کند.

(۲) فهرست وسایل مندرج فقره (۱) این ماده توسط هیئت مندرج ماده چهل و پنجم این قانون تښت گړدیده و در مرکز به تأیید وزیر عدلیه و در ولایت به تأیید والی رسانیده می شود.

د محکمې د قطعي او وروستي

حکم د تطبيق هيئت

پنځه څلوېښتمه ماده:

(۱) د محکمې د قطعي او وروستي حکم د تطبيق هيئت د حقوقو د ادارې په مشرۍ د څارنوالۍ، پوليسو، سيمه ييزې ادارې او ښاروالۍ د واکمنو استازو څخه مرکب دی. د اړتيا په صورت کې د حقوقو د ادارې په تشخيص، اهل خبره او نورو دولتي ادارو ته هم بلنه ورکول کېدای شي.

(۲) که چېرې د محکمې د قطعي او وروستي حکم تطبيق د املاکي قضيو په هکله وي، د اراضۍ او املاکو د ادارو واکمن استازی هم د دې مادې په (۱) فقره کې د درج شوي هيئت په ترکيب کې رابلل کېږي.

(۳) ددې مادې په (۱) فقره کې درج شوې ادارې مکلفې دي، د حقوقو د ادارې د غوښتنې په وخت کې، خپل استازي وروپېژني او د دوو ورځو موده کې يې ور واستوي.

هيئت تطبيق حکم قطعي و نهایی

محکمه

ماده څهله و پنجم:

(۱) هيئت تطبيق حکم قطعي و نهایی محکمه مرکب از نمايندگان با صلاحيت څارنوالۍ، پوليس، اداره محلی و ښاروالی تحت رياست اداره حقوق می باشد. در صورت ضرورت به تشخيص اداره حقوق، اهل خبره و ساير ادارات دولتی نیز دعوت شده می توانند.

(۲) هرگاه تطبيق حکم قطعي و نهایی محکمه در مورد قضایای املاکی باشد، نماينده با صلاحيت ادارات اراضی و املاک نیز در ترکيب هيئت مندرج فقره (۱) این ماده دعوت می گردد.

(۳) ادارات مندرج فقره (۱) این ماده مکلف اند، عندالمطالبه اداره حقوق، نمايندگان خود را معرفی و در مدت دو روز اعزام نمایند.

د محکمې د قطعي او وروستي

حکم د تطبيق د هیئت دندې

شپږ څلوېښتمه ماده:

(۱) د محکمې د قطعي او وروستي حکم د تطبيق هیئت د لاندې دندو او واکونو لرونکی دی:

۱- د محکمې د قطعي او وروستي حکم تطبيق.

۲- د محکوم بها د تخلیه کولو او سپارلو په هکله په لیکلي ډول محکوم علیه ته د محکمې د حکم ابلاغ.

۳- واکمني څارنوالۍ ته د متمرّد محکوم علیه ورپیژندل او د هغه په غیاب کې تخلیه او سپارل.

۴- د دې قانون د نهه دېرشمې مادې له حکمونو سره سم، د ترلاسه شوو مالونو د فهرست برابرول او په دې هکله اجراءات.

(۲) که چېرې محکوم علیه د محکمې د قطعي او وروستي حکم د تطبيق په وخت کې حاضر نشي، د محکمې حکم د هغه په غیاب کې تطبيقېږي او د

وظایف هیئت تطبيق حکم قطعي و

نهائی محکمه

ماده چهل و ششم:

(۱) هیئت تطبيق حکم قطعي و نهائی محکمه دارای وظایف و صلاحیت های ذیل می باشد:

۱- تطبيق حکم قطعي و نهایی محکمه.

۲- ابلاغ حکم محکمه به محکوم علیه به صورت کتبی مبنی بر تخلیه و تسلیمی محکوم بها.

۳- معرفی محکوم علیه متمرّد به څارنوالی ذیصلاح و تخلیه و تسلیمی در غیاب وی.

۴- تهیه فهرست اموال بدست آمده و اجراءات در مورد آن مطابق حکم مندرج ماده سی و نهم این قانون.

(۲) هرگاه محکوم علیه حین تطبيق حکم قطعي و نهائی محکمه حاضر نگردد، حکم محکمه در غیاب وی تطبيق و مسدود یا قفل

بودن محکوم بها به هر نحوی که باشد، مانع تطبیق حکم نمی شود.

تخلف هیئت تطبیق

مادهٔ چهل و هفتم:

در صورت تخلف از مکلفیت وظیفوی توسط عضو هیئت مندرج مادهٔ چهل و پنجم این قانون، موضوع از طرف ادارهٔ حقوق به ادارهٔ مربوط وی رسماً اطلاع داده می شود.

شرایط داوطلبی

مادهٔ چهل و هشتم:

(۱) هیئت مندرج مادهٔ چهل و پنجم این قانون بعد از تعیین قیمت تخمینی اموال توسط اهل خبره، اعلان داوطلبی را در یکی از روزنامه های کثیرالانتشار به نشر می رسانند.
(۲) مدتی که برای مراجعه داوطلبان تعیین می گردد از (۷) روز کمتر نمی باشد.

محکوم بها ترل کپدل یا قفل والی په هر ډول چې وي د حکم د تطبیق خنډ نه کېږي.

د تطبیق د هیئت سرغړونه

اووه څلوېښتمه ماده:

د دې قانون په پنځه څلوېښتمه ماده کې د درج شوي هیئت د غړي په واسطه له وظیفوي مکلفیت څخه د سرغړونې په صورت کې، د موضوع په هکله د حقوقو د ادارې له لوري په رسمي ډول اړوندې ادارې ته خبر ورکول کېږي.

د داوطلبی شرطونه

اته څلوېښتمه ماده:

(۱) د دې قانون په پنځه څلوېښتمه ماده کې درج شوی هیئت د اهل خبره په واسطه د مالونو د اټکلي بېي له ټاکنې وروسته، د داوطلبی اعلان له گڼ تیراژو ورځپاڼو څخه په یوه کې خپروي.
(۲) هغه موده چې د داوطلبانو د مراجعې لپاره ټاکل کېږي، له (۷) ورځو څخه کمه نه ده.

(۳) هیئت مندرج مادهٔ
چهل و پنجم این قانون در صورت
مراجعه اشخاص بعد از انقضای میعاد
مندرج فقرهٔ (۲) این ماده، دو فیصد
قیمت تخمینی اموال را طور تضمین
از آنها اخذ، مجلس داوطلبی را
دایر نموده و برنده مجلس را اعلام
می دارد.

(۴) مجلس داوطلبی زمانی برگزار
می گردد که حد اقل دو نفر داوطلب در
آن حضور داشته باشد.

(۵) داین و مدیون می توانند در
داوطلبی اشتراک نمایند، مدیون دارای
حق اولیت می باشد.

(۶) هرگاه هیچ یک از اشخاص
مندرج فقرهٔ (۳) این ماده برنده
مجلس داوطلبی نگردند،
تضمین اخذ شده به آنها، مسترد
می گردد.

(۷) هرگاه برنده اول در
داوطلبی از خرید اموال انصراف
نماید حق خرید به داوطلب دوم انتقال
می گردد. در صورت انصراف

(۳) د دې قانون په پنځه څلویښتمه
ماده کې درج شوی هیئت د دې مادې
په (۲) فقره کې د درج شوې مودې له
تېرېدو وروسته د اشخاصو د مراجعې
په صورت کې، د مالونو دوه سلنه
اټکلي بیه د تضمین په ډول له هغوی
څخه اخلي، د داوطلبی مجلس جوړوي
او د مجلس ګټونکی اعلاموي.

(۴) د داوطلبی مجلس هغه وخت
جوړېږي چې لږ تر لږه دوه تنه داوطلبان
په هغه کې شتون ولري.

(۵) داین او مدیون کولی شي په
داوطلبی کې ګډون وکړي، مدیون د
لومړیتوب د حق لرونکی دی.

(۶) که چېرې ددې مادې په (۳) فقره
کې له درج شوو اشخاصو څخه هېڅ یو
د داوطلبی د مجلس ګټونکی نشي،
اخیستل شوی تضمین هغوی ته
مستردېږي.

(۷) که چېرې په داوطلبی کې لومړی
ګټونکی د مالونو له پېرودلو څخه
انصراف وکړي د پېرودلو حق دوه یم
داوطلب ته لېږدول کېږي. د ګټونکي

داوطلب برنده، پول تضمین به حساب واحد دولتی تحویل بانک می گردد.

(۸) هرگاه داوطلب دوم نیز حاضر به خریداری نباشد مجلس داوطلبی دوباره دایر می گردد.

تعیین قیمت سرپناه (مسکن)

مادهٔ چهل و نهم:

(۱) قیمت سرپناه (مسکن) در داخل محدوده ماستر پلان شهری به اساس جدول قیمت گذاری مطابق احکام قانون، توسط شاروالی و خارج از محدوده ماستر پلان شهری به اساس نرخ روز و قیمت سر پناه مشابه تعیین می گردد.

(۲) هرگاه قیمت سر پناه مندرج فقره (۱) این ماده از اندازه تعیین شدهٔ دین بیشتر باشد، فروش آن به تجویز محکمه در صورتی مجاز است که مبلغ اضافه از دین داین، یک سرپناه عادی را برای مدیون تأمین کرده بتواند.

داوطلب د انصراف په صورت کې، د تضمین پیسې د دولت د واحد په حساب بانک ته تحویلېږي.

(۸) که چېرې دوه یم داوطلب هم پیرو دلو ته حاضر نه وي، د داوطلبی غونډه بیا جوړېږي.

د استوګنځي (مسکن) د بیې ټاکنه

نهه څلورېنښتمه ماده:

(۱) د ښاري ماستر پلان د محدودې په دننه کې د استوګنځي (مسکن) بیه د قانون له حکمونو سره سم، د بیې ټاکنې له جدول سره سم د ښاروالی په واسطه او د ماستر پلان د محدودې څخه بهر د ورځې د نرخ او د ورته استوګنځي د بیې پر بنسټ ټاکل کېږي.

(۲) که چېرې د دې مادې په (۱) فقره کې د درج شوي استوګنځي بیه د دین له ټاکلې اندازې څخه زیاته وي، پلورنه یې د محکمې په تجویز په هغه صورت کې مجاز ده چې د داین د دین څخه اضافي پیسې، د مدیون لپاره یو عادي استوګنځی تأمین کړای شي.

د مديون د غير منقولو مالونو حجر

پنځوسمه ماده:

(۱) که چېرې د مديون د منقولو مالونو پلورنه، د دين د ادا کولو کفايت ونه کړي، د حقوقو اداره کولی شي د داین د غوښتنې له امله د هغه د غير منقولو مالونو جدول د حجر په غرض واکمني محکمي ته وړاندې کړي.

(۲) که چېرې مديون، د دې مادې په (۱) فقره کې د درج شوو غير منقولو مالونو له پلورنې څخه ډډه وکړي يا غايب شي، موضوع د حقوقو د ادارې په واسطه د اجباري تنفيذ له لارې د پلورنې په غرض واکمني محکمي ته وړاندیز کېږي. په دې صورت کې محکمه مسخر وکیل ټاکي تر څو د متمرّد يا غايب مديون پرځای د هغه د غير منقول جايداد په پلورنه د محکمي په وړاندې په وثيقه کې اقرار وکړي. دغه اقرار د مديون د اقرار په حکم کې دی.

(۳) که چېرې د مديون د منقولو مالونو

حجر اموال غير منقول مديون

ماده پنجاهم:

(۱) هرگاه فروش اموال منقول مديون، ادای دين را کفايت نکند، اداره حقوق می تواند به اثر مطالبه داین، جدول اموال غير منقول وی را غرض حجر به محکمه ذیصلاح تقدیم نماید.

(۲) هرگاه مديون، از فروش اموال غير منقول مندرج فقره (۱) این ماده امتناع ورزد يا غايب گردد، موضوع غرض فروش از طريق تنفيذ اجباری توسط اداره حقوق به محکمه ذیصلاح پیشنهاد می گردد. در این صورت محکمه وکیل مسخر را تعیین نموده تا عوض مديون متمرّد يا غايب به فروش جايداد غير منقول وی در وثيقه عندالمحکمه اقرار نماید. این اقرار در حکم اقرار مديون می باشد.

(۳) هرگاه برای انتقال ملکیت

د ملکیت د لېږدونې لپاره رسمي وثيقي او د محکمې په وړاندې اقرار ته اړتیا وي، په دې هکله د دې مادې د (۲) فقرې له حکم سره سم، اجراءات صورت مومي.

د مديون د شتمني په وړاندې د

داينينو د برابري حق

پنځوسمه ماده:

(۱) ټول داينين د مديون د شتمني په نسبت د برابرو حقوقو لرونکي دي، له هغه داین پرته چې د قانون له حکمونو سره سم د تقدم حق ولري.

(۲) که چېرې داينين د تقدم د حق په لحاظ په برابر موقف کې وي، د هغوی د حقوقو تحصيل په يو وخت کې صورت مومي.

(۳) که چېرې د مديون شتمني د داينينو د ثابتو حقوقو کفايت ونه کړي، د هغه شتمني ددې قانون د حکمونو په رعايتولو سره د دين په تناسب د هغوی تر منځ وېشل کېږي.

(۴) په دې ماده کې درج شوي

اموال منقول مديون به وثيقه رسمي و اقرار عندالمحکمه ضرورت باشد، در مورد مطابق حکم فقره (۲) اين ماده اجراءات صورت می‌گیرد.

حق تساوی داينين در برابر دارایی

مديون

ماده پنجاه و یکم:

(۱) تمام داينين نسبت به دارایی مديون دارای حقوق مساوی می باشند، به جزء داينی که مطابق احکام قانون حق تقدم داشته باشد.

(۲) هرگاه داينين از لحاظ حق تقدم در موقف مساوی قرار داشته باشند، تحصيل حقوق آنها همزمان صورت می‌گیرد.

(۳) هرگاه دارایی مديون حقوق ثابت داينين را کفايت نکند، دارایی وی با رعايت احکام اين قانون به تناسب دين در بين آنها تقسيم می‌گردد.

(۴) اجراءات مندرج اين ماده به

اجراءات د حقوقو د ادارې د وړاندیز پر بنسټ او د واکمنې محکمې په تجویز صورت مومي.

له شتمنۍ څخه د معلوماتو وړاندې

کول

دوه پنځوسمه ماده:

(۱) مديون مکلف دی له خپلو منقولې او غیر منقولې شتمنۍ او له عوایدو څخه د حقوقو ادارې ته بشپړ معلومات وړاندې کړي.

(۲) د حقوقو اداره کولی شي د واکمنې محکمې په تجویز له اړوندو دولتي او غیر دولتي ادارو څخه د مديون د شتمنۍ په هکله معلومات وغواړي، په دې صورت کې دغه ادارې په دې هکله د معلوماتو په وړاندې کولو مکلفې دي.

(۳) که چېرې داین د مديون د شتمنۍ په هکله مؤثق معلومات ولري، مکلف دی له موضوع څخه په لیکلې توګه د حقوقو ادارې ته خبر ورکړي.

اساس پيشنهاده اداره حقوق و تجویز محکمه ذیصلاح صورت می گیرد.

ارایه معلومات از

دارایی

ماده پنجاه و دوم:

(۱) مديون مکلف است از دارایی منقول و غیر منقول و عواید خود به اداره حقوق معلومات مکمل ارائه نماید.

(۲) اداره حقوق می تواند به تجویز محکمه ذیصلاح از ادارات دولتي و غیر دولتي ذیربط راجع به دارایی مديون معلومات مطالبه نماید، در این صورت ادارات مذکور مکلف به ارائه معلومات در مورد می باشند.

(۳) هرگاه داین در مورد دارایی مديون معلومات مؤثق داشته باشد، مکلف است از موضوع طور کتبی به اداره حقوق اطلاع دهد.

مفلس مديون

درې پنځوسمه ماده:

(۱) د مديون مفلس والی د هغه په غوښتنه د قانون له حکمونو سره سم د واکمنې محکمې له لوري تثبيتېږي.

(۲) که چېرې مديون د محکمې له لوري مفلس پېژندل شوی وي، د حقوقو اداره د افلاس لیک له تر لاسه کولو وروسته، د دين تحصيل د افلاس تر لرې کېدو پورې دروي.

د احتياطي تدبيرونو نيول

څلور پنځوسمه ماده:

(۱) که چېرې د محکمې حکم قطعي او وروستی وي، د حقوقو اداره کولی شي په دې قانون کې په درج شوو تدبيرونو سر بېره په لاندې اقداماتو لاس پورې کړي:

۱- له اجباري تنفيذ مخکې د مديون د شتمنيو له لېږدوني يا پلورنې څخه مخنيوی.

۲- د مديون د بانکي او مالي

مديون مفلس

ماده پنجاه و سوم:

(۱) مفلس بودن مديون به اساس درخواست وی از طرف محکمه ذيصلاح طبق احکام قانون تثبيت می گردد.

(۲) هرگاه مديون از طرف محکمه مفلس شناخته شده باشد، اداره حقوق بعد از دریافت افلاس خط، تحصيل دين را الی رفع افلاس متوقف می سازد.

اتخاذ تدابير احتياطي

ماده پنجاه و چهارم:

(۱) هرگاه حکم محکمه قطعی و نهایی باشد، اداره حقوق می تواند علاوه بر تدابير مندرج اين قانون، به اقدامات ذيل متوصل شود:

۱- جلوگیری از انتقال يا فروش دارایی های مديون قبل از تنفيذ اجباری.

۲- مسدود نمودن حسابات بانکی و

حسابونو ترل.

۳- د مديون د شتمنيو تر حجر لاندې

نيول.

۴- د مديون د ملكيت د هغو مالونو او

طلباتو غوښتنه چې د ثالثو اشخاصو په

واک کې وي.

۵- په دې فقره کې د درج شوو

اقداماتو د لرې کولو غوښتنه.

(۲) که چېرې د محکمې حکم قطعي

او وروستی نه وي، د حقوقو اداره

مكلفه ده، ددې مادې په (۱) فقره کې

په درج شوو اقداماتو د لاس پورې

کولو په غرض د (۱۰) کاري ورځو د

مودې په ترڅ کې د واکمنې محکمې

استيدان واخلي.

ذواليدي او د هغې بدلون

پنځه پنځوسمه ماده:

(۱) که چېرې د املاکي قضيې د

خپرنې په وخت کې معلومه شي چې په

مدعي بها کې ودانول يا ويجاړتيا

صورت مومي، د حقوقو اداره د مدعي

بها د بڼې د بدلون او د راتلونکو

مالي مديون.

۳- تحت حجر قرار دادن دارايي های

مديون.

۴- مطالبه اموال و طلبات ملكيت

مديون که در اختيار اشخاص ثالث

باشد.

۵- مطالبه رفع اقدامات مندرج اين

فقره.

(۲) هرگاه حکم محکمه قطعي

و نهايي نباشد، اداره حقوق

مكلف است، غرض توصل به

اقدامات مندرج فقره (۱) اين ماده

در خلال مدت (۱۰) روز كاري

استيدان محکمه ذیصلاح را اخذ

نمايد.

ذواليدي و تغيير آن

ماده پنجاه و پنجم:

(۱) هرگاه حين بررسى قضيه

املاكي معلوم گردد که در مدعي

بها عمرانات يا تخريب صورت

می گيرد، اداره حقوق غرض جلوگيري

از تغيير شکل مدعي بها و

ستونزو د مخنيوي په غرض د موضوع په هکله د پوليسو اړوندې ادارې او بناروالی ته خبر ورکوي.

(۲) د واکمنې محکمې قطعي او وروستی حکم په متصرف د تطبيق وړ دی، د دعوي په بهير کې د ذوالیدي بدلون قانوني اغېزه نلري.

له بل بانکي حساب څخه د پیسو

لېږدونه

شپږ پنځوسمه ماده:

(۱) که چېرې د مدیون په هغه بانکي حساب کې چې په تنفيذي قرار کې یې یادونه شوې، پیسې شتون ونلري او مدیون په هماغه بانک یا نورو بانکونو کې بانکي حساب ولري، په تنفيذي قرار کې د درج شوو پیسو په اندازه، ورپېژندل شوي حساب ته لېږدول کېږي او داین ته ورکول کېږي.

(۲) که چېرې د مدیون په بانکي حساب کې شتمني شتون ونلري، بانک مکلف دی د تنفيذي قرار له ابلاغ څخه وروسته د دریو ورځو مودې په ترڅ

مشکلات آینده موضوع را به اداره پوليس و شاروالی مربوط خبر می دهد.

(۲) حکم قطعي و نهایی محکمه ذیصلاح بالای متصرف قابل تطبيق بوده، تغییر ذوالیدي در جریان دعوی اثر قانونی ندارد.

انتقال پول از حساب بانکي

دیگر

ماده پنجاه و ششم:

(۱) هرگاه در حساب بانکي مدیون که در قرار تنفيذي ذکر گردیده است، پول موجود نبوده و مدیون در همان بانک یا بانک های دیگری حساب بانکي داشته باشد، به اندازه پول مندرج در قرار تنفيذي، به حساب معرفی شده انتقال و به داین تأديه می شود.

(۲) هرگاه در حساب بانکي مدیون دارایی وجود نداشته باشد، بانک مکلف است در خلال مدت سه روز بعد از ابلاغ قرار

کې، د مديون د شتمني د نه شتون او د تر سره شوو معاملو د سوابقو په هکله، په رسمي ډول د حقوقو ادارې ته معلومات ورکړي.

د متمرّد عدلي تعقيب

اووه پنځوسمه ماده:

هغه شخص چې د محکمې د قطعي او وروستي حکم د تعميل په وخت کې د مؤظف هيئت په وړاندې مقاومت وکړي او پرې نږدي د محکوم بها په هکله د محکمې حکم تطبيق شي، متمرّد پېژندل کېږي، د عدلي تعقيب په غرض واکمني مرجع ته ورپېژندل کېږي او د محکمې قطعي او وروستي حکم ددې قانون په پنځه څلورېنتمه ماده کې د درج شوي هيئت په واسطه په جبري ډول تنفيذېږي.

تنفيدي، ازعدم موجوديت دارايي و سوابق معاملات انجام شده مديون، به اداره حقوق رسماً معلومات دهد.

تعقيب عدلي متمرّد

ماده پنجاه و هفتم:

شخصی که حين تعميل حکم قطعی و نهائی محکمه در مقابل هيئت مؤظف مقاومت نموده و نگذارد حکم محکمه در مورد محکوم بها، تطبيق گردد، متمرّد شناخته شده، غرض تعقيب عدلي به مرجع ذيصلاح معرفي و حکم قطعی و نهائی محکمه توسط هيئت مندرج ماده چهل و پنجم اين قانون جبراً تنفيذ می گردد.

شپږم فصل

د حقوقو د ادارو د کارکوونکو
د استخدام شرطونه او د هغوی
امتیازونه

د استخدام شرطونه

اته پنځوسمه ماده:

(۱) هغه شخص د حقوقو په اداره کې
د رئیس په توګه ټاکل کېږي چې د
ملکي خدمتونو د کارکوونکو په قانون
کې په درج شوو شرطونو سربره لاندې
شرطونه هم ولري:

۱- د حقوقو یا شریعاتو په څانګو کې
لږ تر لږه د ماسترۍ یا له هغه څخه د
لوړ سند لول.

۲- په عدلي او قضایي مراجعو کې د لږ
تر لږه څلورو کلونو کاري تجربې لول.

۳- د اړوندو برخو د رهبرۍ او
مدیریت ځواکمني.

۴- له مدني حقوقو څخه نه محرومیت
او د اداري فساد، جنحې یا جنایت په
جرمونو نه محکومیت.

فصل ششم

شرایط استخدام کارکنان
ادارات حقوق و امتیازات
آنها

شرایط استخدام

ماده پنجاه و هشتم:

(۱) شخصی به حیث رئیس در اداره
حقوق مقرر می گردد که علاوه بر
شرایط مندرج قانون کارکنان خدمات
ملکی واجد شرایط ذیل نیز
باشد:

۱- داشتن حد اقل سند ماستری در
رشته های حقوق یا شریعات و یا بالا
تر از آن.

۲- داشتن حد اقل چهار سال تجربه
کاری در مراجع عدلی و قضائی.

۳- توانائی رهبری و مدیریت
بخش های مربوط.

۴- عدم حرمان از حقوق مدنی و
محکومیت به جرایم فساد اداری،
جنحه یا جنایت.

۵- عدم عضویت در حزب سیاسی.

۶- سایر شرایط که غرض احراز بست تعیین می گردد.

(۲) شخصی به حیث آمر در اداره حقوق مقرر شده می تواند که علاوه بر شرایط مندرج قانون کارکنان خدمات ملکی و داشتن حداقل سند لیسانس از پوهنخی های حقوق یا شرعیات، حداقل دارای سه سال تجربه کاری در مراجع عدلی و قضائی و واجد سایر شرایط مندرج اجزای ۳، ۴، ۵ و ۶ فقره (۱) این ماده باشد.

(۳) شخصی به حیث عضو مسلکی در اداره حقوق مقرر شده می تواند که علاوه بر شرایط مندرج قانون کارکنان خدمات ملکی و داشتن حداقل سند تحصیلی لیسانس از پوهنخی های حقوق یا شرعیات، واجد شرایط اجزای ۴، ۵ و ۶ فقره (۱) این

۵- په سياسي گوندونو کې نه غړیتوب.

۶- هغه نور شرطونه چې د بست د احرازولو په غرض ټاکل کېږي.

(۲) هغه شخص د حقوقو په اداره کې د آمر په توګه ټاکل کېدای شي چې د ملګي خدمتونو د کارکوونکو په قانون کې په درج شوو شرطونو او د حقوقو یا شرعیاتو له پوهنخیو څخه د لږ تر لږه د لېسانس د سند په لرلو سربېره، په عدلي او قضايي مراجعو کې د لږ تر لږه دريو کلونو کاري تجربې او د دې مادې د (۱) فقرې په ۳، ۴، ۵، او ۶ اجزاوو کې درج شوو نورو شرطونو لرونکی وي.

(۳) هغه شخص د حقوقو په اداره کې د مسلکي غړي په توګه ټاکل کېدای شي چې د ملګي خدمتونو د کارکوونکو په قانون کې په درج شوو شرطونو او د حقوقو یا شرعیاتو له پوهنخیو څخه د لږ تر لږه د لېسانس سند په لرلو سربېره، د دې مادې د (۱) فقرې د ۴، ۵ او ۶ اجزاوو کې د درج

شوو نورو شرطونو لرونکی هم وي.

د حقوقي ستاژ د برنامو جوړول

نه پنځوسمه ماده:

د عدلیې وزارت مکلف دی، د دغه وزارت د حقوقو د ادارو د رئیسانو، آمرانو او مسلکي غړو د مسلکي پوهې د کچې د لوړولو په منظور له اړوندې کړنلارې سره سم د داخل خدمت حقوقي ستاژ برنامې، جوړې کړي.

د حقوقي ستاژ د فراغت د سند

وړاندې کول

شپېتمه ماده:

د شرایطو لرونکي هغه داوطلبان چې د حقوقو له ادارو څخه په یوې کې د مسلکي غړي د بست د احرازولو غوښتونکي دي، ددې قانون د اته پنځوسمې مادې په (۳) فقره کې په درج شوو شرطونو سربېره د حقوقي ستاژ له کورس څخه د فراغت یا د هغه معادل سند په وړاندې کولو مکلف دي.

ماده نیز باشد.

تدویر برنامه های ستاژ حقوقي

ماده پنجاه و نهم:

وزارت عدلیه مکلف است، به منظور بلند بردن سطح دانش مسلکی روساء، آمرین و اعضای مسلکی ادارات حقوق برنامه های ستاژ حقوقي داخل خدمت را مطابق طرز العمل مربوط تدویر نماید.

ارائه سند فراغت ستاژ

حقوقي

ماده شصتم:

اشخاص واجد شرایط که خواهان احراز بست مسلکی در یکی از ادارات حقوق می باشند، علاوه بر شرایط مندرج فقره (۳) ماده پنجاه و هشتم این قانون مکلف به ارائه سند فراغت از کورس ستاژ حقوقي یا معادل آن می باشند.

استثنائي حقوق او امتيازونه

يو شپيٽمه ماده:

(۱) د عدليي او حقوقو رئيسان، د حقوقو د ادارو آمرين او مسلکي غړي د مياشتني معاش سربره، د اضافي مادي امتياز مستحق دي چې اندازه يې د عدليي وزير په وړاندیز د مالي وزارت په موافقه او د جمهور رئيس په منظوري ټاکل کېږي.

(۲) د حقوقو د ادارو اداري کارکوونکي د ملکي خدمتونو د قانون د حکمونو تابع دي.

اووم فصل

وروستي حکمونه

د ادارو تر منځ د همغږۍ د کمېټې جوړول

دوه شپيټمه ماده:

(۱) ددې قانون د حکمونو په تطبيق کې د ادارو ترمنځ د همغږۍ په منظور د عدليي وزير په مشرۍ په لاندې ترکيب سره کمېټه

حقوق و امتيازات استثنائي

ماده شصت و یکم:

(۱) رؤسای عدليه و حقوق، آمرين و اعضای مسلکي ادارات حقوق علاوه بر معاش ماهوار، مستحق امتياز مادي اضافي می باشند که اندازه آن به پیشنهاد وزیر عدليه موافقه وزارت مالیه و منظوری رئیس جمهور تعیین می گردد.

(۲) کارکنان اداری ادارات حقوق تابع احکام قانون کارکنان خدمات ملکی می باشند.

فصل هفتم

احکام نهائی

ایجاد کمیته هماهنگی میان ادارات

ماده شصت و دوم:

(۱) به منظور هماهنگی میان ادارات در تطبیق احکام این قانون، کمیته تحت ریاست وزیر عدليه به ترکیب ذیل

رامنخته کپري:

۱- د قضائيه قوې اداري عمومي امر د غړي په توگه.

۲- د لوی څارنوالۍ مرستيال د غړي په توگه.

۳- د کورنيو چارو وزارت امنيتي معين د غړي په توگه.

۴- د ملي امنيت رياست مرستيال د غړي په توگه.

۵- د چارو د اداري د لوی رياست د حقوقي، تقنيني او قضايي ادارې رئيس د غړي په توگه.

۶- د مدافع وکیلانو د خپلواک انجمن رئيس د غړي په توگه.

(۲) ددې مادې په (۱) فقره کې درج شوي کمېټې د فعاليت ډول په هغه جلا کړنلاره کې چې دهغې کمېټې له لوري تصويبېږي، تنظيمېږي.

ايجاد می گردد:

۱- امر عمومي اداري قوه قضائيه، به حيث عضو.

۲- معاون لوی څارنوالی، به حيث عضو.

۳- معين امنيتي وزارت امور داخله، به حيث عضو.

۴- معاون رياست عمومي امنيت ملي، به حيث عضو.

۵- رئيس اداره امور حقوقي، تقنيني و قضائي رياست عمومي اداره امور جمهوري اسلامي افغانستان، به حيث عضو.

۶- رئيس انجمن مستقل وکلای مدافع، به حيث عضو.

(۲) طرز فعاليت و تدوير جلسات کمیته مندرج فقره (۱) این ماده در طرز العمل جداگانه که از طرف آن کمیته تصویب می شود، تنظیم می گردد.

ثالث شخص ته د محکمې د قطعي

او وروستي حکم د تطبيق ابلاغ

دري شپيتمه ماده:

(۱) د حقوقو اداره مکلفه ده، د ثالث شخص پر خلاف د محکمې قطعي او وروستي حکم هغه ته ابلاغ او د مدعي بها هغه اندازه چې مدیون د هغې په ورکړې مکلف دی، د هغه خبرتيا ته ورسوي.

(۲) ثالث شخص په هغه صورت کې چې لازم مثبته سندونه په لاس کې ولري، کولی شي په دې هکله واکمني محکمې ته شکایت وکړي.

د رپوټ وړاندې کول او د هغه

خپړول

څلور شپيتمه ماده:

(۱) د ولایتونو د حقوقو ادارې مکلفې دي، د خپلو اجرااتو رپوټ په ربعوار او کلني ډول د حقوقو لوی ریاست ته ولېږي.

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې درج شوې ادارې مکلفې دي د محکمې د

ابلاغ تطبيق حکم قطعي و نهائی

محکمه به شخص ثالث

ماده شصت و سوم:

(۱) اداره حقوق مکلف است، حکم قطعي و نهائی محکمه عليه شخص ثالث را به وی ابلاغ و مقدار مدعی بها را که مدیون مکلف به تأدیه آن می باشد، به اطلاع وی برساند.

(۲) شخص ثالث در صورتی که اسناد مثبته لازم به دست داشته باشد، می تواند به محکمه ذیصلاح در مورد شکایت نماید.

ارایه گزارش و نشر

آن

ماده شصت و چهارم:

(۱) ادارات حقوق ولایات مکلف اند، گزارش اجراات خود را طور ربعوار و سالانه به ریاست عمومی حقوق، ارسال نمایند.

(۲) ادارات مندرج فقره (۱) این ماده مکلف اند، محضر تطبيق

قطعي او وروستي حکم د تطبيق محضر اړوندو مراجعو ته اخبار او د عدليې وزارت په برېښنا پاڼه (ويب سايت) کې خپور کړي.

(۳) د دې مادې په (۱) فقره کې درج شوې ادارې مکلفې دي، د خپلو اجرااتو رپوټ د خلکو د معلوماتو په غرض د حقوقي پوهاوي په مياشتني (ماهانامه) کې خپور کړي.

د دفترونو برابرول

پنځه شپېتمه ماده:

د عدليې وزارت د عريضو د ثبت، د ضمانت د اخيستلو، مصالحې، د حقوقو د محصول او د واکمني محکمې د حکم د تطبيق په منظور، د حقوقو ادارو ته متحدالشکل دفترونه برابر او ترتيبوي.

کړنلارې

شپږ شپېتمه ماده:

د عدليې وزارت کولی شي د حقوقي عريضو د بررسۍ، د ضمانت د اخيستلو، په حقوقي قضيو کې د

حکم قطعي و نهایی محکمه را به مراجع ذيربط اخبار و در ويب سايت وزارت عدليه نشر نمايند.

(۳) ادارات مندرج فقره (۱) اين ماده مکلف اند، گزارش اجراات خویش را غرض معلومات مردم در ماهنامه آگاهی حقوقي نشر نمايند.

تهیه دفاتر

ماده شصت و پنجم:

وزارت عدليه به منظور ثبت عرايض، اخذ ضمانت، مصالحه، محصول حقوق و تطبيق حکم محکمه ذیصلاح، برای ادارات حقوق دفاتر متحد الشکل را تهیه و ترتيب می نماید.

طرز العمل ها

ماده شصت و ششم:

وزارت عدليه می تواند به منظور بررسۍ عرايض حقوقي، اخذ ضمانت، مصالحه در قضایای

حقوقی، تحصیل حق الثبت عرایض و اخذ محصول حقوق و سایر امور مربوط به تطبیق حکم محاکم طرز العمل های جداگانه را وضع نماید.

مهر و نشریه اداره حقوق

ماده شصت و هفتم:

(۱) ادارات حقوق دارای مهر مخصوص می باشند.

(۲) اداره حقوق، دارای نشریه می باشد.

انفاذ

ماده شصت و هشتم:

این قانون از تاریخ توشیح نافذ و در جریده رسمی نشر می گردد و قانون طرز تحصیل حقوق منتشره جریده رسمی شماره (۷۸۶) مؤرخ ۲۲ ربیع الثانی سال ۱۴۲۰ هـ. ق و احکام مغایر آن ملغی می گردد.

مصالحی، د عریضو د ثبت حق د تحصیل او د حقوقو د محصول د اخیستلو او د محکمو د حکم په تطبیق پورې د نورو اړوندو چارو د تر سره کولو په منظور جلا کړنلارې وضع کړي.

د حقوقو د ادارې مهر او خپرونه

اووه شپېتمه ماده:

(۱) د حقوقو ادارې د ځانگړي مهر لرونکې ده.

(۲) د حقوقو اداره د خپرونې لرونکې ده.

انفاذ

اته شپېتمه ماده:

دغه قانون د توشیح له نېټې څخه نافذ او په رسمي جریده کې خپرېږي او په نافذېدو سره یې د ۱۴۲۰ هـ. ق کال د ربیع الثانی د میاشتې د ۲۲ نېټې په (۷۸۶) گڼه رسمي جریده کې خپور شوی د حقوقو د تحصیل د ډول قانون او د هغه مغایر حکمونه لغو کېږي.

اشتراک سالانه:

در مرکز و ولایات : (۹۰۰) افغانی
برای مامورین دولت: با ۲۵ فیصد تخفیف
برای متعلمین و محصلین با ارائه تصدیق، نصف قیمت
برای کتاب فروشی ها با ۱۰ فیصد تخفیف از قیمت روی جلد
خارج از کشور: (۲۰۰) دالر امریکائی

**ISLAMIC REPUBLIC
OF
AFGHANISTAN
MINISTRY OF JUSTICE**

**OFFICIAL
GAZETTE**

Extraordinary Issue

- **Amendment and Addition to some Articles of the law on state cases**
- **Law on Manner of Obtaining Rights**

Date:22th September.2018

ISSUE NO:(1309)

Download from:aghalibrary.cm